

UJ KELET

ESZÉKPOLITIKAI LAP

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési áfák:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
szélsőség egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentellen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Csütörtök 1937. Október 14.

5698. EV. XX. EVF.
Chesván 9. 232. SZAM.

Hetvenezer ember vonul ma fel a gyulafehérvári ünnepségekre

Maniu, Iorga, Averescu és Prezan marsall, valamint Mironescu és Costachescu maradnak távol az ünnepségekről. Iorga nem megy el, mert nem nézték jószemmel legutóbbi politikai szereplését

Cluj, október 13. (Az Uj Kelet tud.) A mai gyulafehérvári ünnepségekre már szerdán megindult a tömeges áradata Erdély és az ország minden részéből. A koronázó város ebből az alkalomból ünnepi külsőt öltött magára. A hetek óta tartó szorgos munkával a városba vezető utat és annak környékét teljesen újjáalakították, restaurálták a koronázási templomot, átfestették a város házait és cégtábláit, kijavították az utcák kövezetét, úgy, hogy Gyulafehérvárra az ünnepség napján ugyazólván rá sem lehet ismerni.

Eddig mintegy hatvenezer ember jelenléte számítanak Gyulafehérváron. A rendezőbizottság a szállodákban kívül iskolák és középületekben rendezett be szállást a vendégeknek, sőt a város lakosságát is megkezdte ilyen irányban.

A megyei küldöttségeket a környékbeli falvakban helyezik el. A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka harminc különvonat szállítja a delegátusokat Gyulafehérvárra.

Számos előkelőség is elindult már az ünnepségekre. Így Inculet helyettes miniszterelnök szerdán délelőtt a városba érkezett, hogy személyesen ellenőrizze az ünnepség előkészületeit. A pályaudvaron Pop Valer iparügyi miniszter, az ünnepségek rendezője fogadta feléttesét. Gabriel Mironescu belügyi alminiszter ugyancsak tegnap óta a városban tartózkodik, hogy a rendfenntartással kapcsolatos intézkedéseket ellenőrizze. Kíséretében van Cernat őrnagy, a rendőrség és sziguranca vezérigazgatója, Costescu erdélyi vezérfelügyelő, Vlad helyettes felügyelő és Leontin Pop kolozsvári sziguranca főnök, akik a Gyulafehérvárra koncentrált rendőrség és állambiztonsági közegek egész légiója fölött rendelkeznek.

A forgalom szabályozását az ünnepség napján a bucaresti rendőrség főrgalmi osztálya fogja ellátni.

Ecélből Botez kvesztor, a bucaresti rendőrség közlekedési osztályának vezetője, néhány komiszár és 24 ágens kíséretében szerdán délután Gyulafehérvárra érkezett.

Mihalache és Raducanu ma délelőtt elutaztak Gyulafehérvárról. Brassóig autón mennek, onnan Popovici Mihály társaságában vonaton folytatják utjukat. A kormány tagjai az éjszaka folyamán érkeznek Gyulafehérvárra. Az ünnepség után a miniszterek Szebenbe utaznak és részt vesznek a hadgyakorlatokat befejező csapat-azemlén, majd Sinaiaba mennek, hogy október 16-án az uralkodó születésnapja alkalmából szerencsekívánataikat tolmácsolják.

A miniszterelnökségre már futottak egyébként a válaszok az ünnepségre kiadott meghívókra. Megállapítást nyert, hogy

Nem vesznek részt az ünnepségeken: Averescu és Prezan marsallok, Maniu Gyula, Iorga professzor, Mironescu és Costachescu.

Ezzel szemben megjelennek: Mihalache, Grigore Filipescu, Gheorghe Bratianu, Goga, Madgearu, valamint Cihosky, Io-

nescu, Samsonovici és Stefanescu Amza tábornokok.

Maniu távollmaradását a Lupta szerint, vasárnap határozta el, midőn értesült arról, hogy nővére, Clara Maniu állapota rosszabbodott.

A volt miniszterelnök Madgearu útján közölte a miniszterelnökséggel, hogy emiatt kénytelen lemondani az ünnepségre való részvételről.

Nemzeti parasztpárti körökben egyébként hangsúlyozzák, hogy

Maniu távollmaradása minden politikai jelentőséget nélkülöz, minthogy nélkülözött volna megjelese is.

Iorga hangsúlyozta, hogy nem gyengékedik, sőt teljes egészségre örvend, tehát nem azért marad távol, — sőt... Az Adeverul úgy tudja, hogy

Iorga azért mondta le részvételét, mert nem nézték jószemmel az utóbbi időben kifejtett tevékenységét, tehát helyének tartja tartózkodó magatartást tanusítani.

Az a kezdeményezés tehát, hogy a jobbol-

dal Iorga elnökle alatt blokkba tömörüljön, nem aktuális többé. Mironescu meghült és orvosai a léghuzattól akarják óvni, ezért nem utazik Gyulafehérvárra. Dr. Lupu ugyancsak orvosai tanácsára nem hagyhatja el a szanatóriumot, ahol gyógykezelési magát és ezért nem vehet részt az ünnepségen.

A gyulafehérvári ünnepségeken egyébként a felvonulás sorrendje a következő lesz:

1. Lelkészek csoportja.
2. Kétezer Strajer és ugyanannyi sojmii.
3. Mócok és az egyes megyei delegációk abc sorrendben.

A lelkesek kivételével mindenki nemzeti viseletben lesz. A felvonulás kilences rendekben történik, a résztvevők között egy-egy méteres távolsággal. A defilálás után a megyei küldöttségek összesereglenek a Főtéren és résztvesznek az ünnepségeken.

A szociáldemokrata párt ugyancsak bejelentette az ünnepségeken való részvételét. Iumanca szenátor, Flueraus volt képviselő és mások fogják a pártot képviselni.

Befejezéshez közelednek a hadgyakorlatok

Öfelsége Mihály vajda társaságában kedd este elutazott Alba-Iuliára

Sibu, október 13. (Az Uj Kelet tud.) A hadgyakorlatok harmadik napja után közleményt adtak ki, amelyből kitétnik, hogy a kék jelzésű csapatok folytatták előkészületeiket a támadásra, viszont a vörös jelzésű egységek állásuk megerősítésén dolgoztak. A vörös csapatok visszavonták jobbszárnyukat, hogy elhárítsák a kék csapatok felgöngyölítési kísérleteit. A repülőgépek felderítő szolgálatot végeznek. Ezt követően működésbe léptek a bombavetők is, támadást intézve a

kijelölt pontok ellen. Sikeresen mutatták be a nehéztüzérségi és motorizált légharító felszereléseket is.

Sibu, október 13. A hadgyakorlatok befejezés felé közelednek. A napok óta tartó esőzések után ma kiderült az idő. Öfelsége, Mihály vajda és Gamelin tábornok közvetlen közelről kísérik figyelemmel a gyakorlatok menetét. Az uralkodó, Mihály vajda és a vendégek társaságában este különvonattal Gyulafehérvárra utazott.

Averescu marsall Mihalache-kormányt jósol?

Szenzációs intervjú, amelyet máris megcáfoltak

Bucuresti, október 13. A Lumea Românească mai számában beszélgetést közöl, melyet a lap munkatársa Averescu marsallal folytatott. A beszélgetés során a marsall állítólag kijelentette, hogy a kül- és belpolitikai körülmények Mihalache-kormányt tesznek szükségessé. Minden jel arra mutat, hogy az utódlás a nemzeti parasztpárté lesz és Maniu ha most nem, akkor később át fogja venni a kabinet vezetését.

A Lumea Românească végül azt az értesülést közli, hogy a marsall emlékiraton dolgozik, amelyben bizonyos dolgokat fektet le a közvélemény számára. Az emlékiratban többek között bejelentené azt is, hogy a jövő év áprilisáig visszavonul a néppárt vezetéséről.

Az Indreptarea, a néppárt hivatalos lapja, ma délután megjelent számában cáfolja a Lumea Româneascăban megjelölt és Averescu marsallnak tulajdonított kijelentéseket.

A Tempo értesülése szerint a nemzeti parasztpárt elnöksége a gyulafehérvári ünnepségek után azonnal ülést tart, amelyen megvitatják a kormányutódlással kapcsolatban beindítandó politikai kampány részleteit. Az ülés előtt Maniu találkozni fog Mihalacheval.

Erzsébet görög exkirályné születésnapját ünnepelték a bánlói Karácsonyi kastélyban

Timisoara, október 13. (Az Uj Kelet tudósítója). Fényes ünnepségek keretében köszöntötték fel a Bánlokon lévő Karácsonyi kastélyban Erzsébet ex görög királynét, születésnapja alkalmából. Az ünnepségekre Bánlokra utaztak a temesvári polgári és katonai hatóságok képviselői, valamint számosan a temesvári román előkelő társadalom köréből.

VILAG TÜKRÉ

Hogyan működik a nemzetközi postagépezet?

Mindenkivel előfordult már, hogy Rómába, Párizsba, Londonba, vagy egy szomszéd állambeli kis faluba címzett levéllel a zsebében bement a legközelebbi dohányüzésbe, vásárolt bélyeget, aszerint: melyik országban lakik az, akinek irt, felragasztotta a postabélyeget, aztán bedobta a levélszekrénybe és sorsára bízta a küldeményt. Nem gondolt arra, hogy míg a levél célhoz ért, mi lett további sorsa, kinek a kezén ment keresztül, milyen vonatok cammogtak vagy száguldottak vele. Annyi talán még eszébe jutott a „feladónak”, hogy a postahivatalok üveges rácsai között ülő postáskisasszony lebetűzi a címet, aztán valahogy szétosztják, osztályozzák a külföldi postát s elindítják előtte ismeretlen szövevényes utakon a levelet, amely meg sem áll addig, amíg be nem kopogtat vele a levélhordó valamelyik város lakásának ajtaján. De az már ritkán jut eszébe valakinek, milyen bonyolult nemzetközi gépezet lép működésbe, hogy az a levél eljusson oda, ahová címzették. Alig ismerik a nemzetközi egyezményeket, jogszabályokat és fogalmakat sincsenek arról, hogy tulajdonképpen milyen módon fizeti meg a posta a külföldnek a levél díját, vagy hogyan számolnak el egymás között a szállítási költségekről a különböző országok postái? Tehát fogalma sincs a feladónak arról, hogy tulajdonképpen mennyi a levél „utaköltsége”?

A kérdésre a posta csak részben ad felvilágosítást és az újságíróknak kell lépésről-lépésre összeszedni az adatokat, hogy kiismerhesse magát a nemzetközi egyezmények, szabályzatok és törvények rengetegében. A kutatással kapcsolatban nem érdektelen vizsámeni néhány évtizeddel, amikor még a postakocsi vídám kürtje jelezte a várva várt levél érkezését. Akkor nem volt ilyen tekervényes a levél útja, Goethe, vagy Csokonai Vitéz Mihály még nem igen gondolkozhatott azon, hogy kik intézik a nemzetközi posta forgalmát, mert abban az időben a postakocsik az országhatáron egyszerűen átadták a külföldre szóló leveleket és ugyanakkor mindketten lezsurkolták egymás kezébe a szállítási díjat: garasokat, krajcárokat, esetleg forintokat, frankokat, vagy fontokat.

A bizonytalanságból először a berni nemzetközi posta-kongresszus teremtett rendet. Huszonkét állam küldöttei jelentek meg 1874 őszén Svájc fővárosában s hosszas tárgyalás után létrejött az első nemzetközi postaegyezmény. Stephan Henrik porosz titkos postafőgazgató (a furcsa jelző ellenére a német postán nyilvánosan működött) hozta a megoldást. Abból indult ki, hogy a tapasztalatok és az akkori kezdetleges statisztikai adatok szerint minden elküldött levélre általában válasz is érkezik. Tehát nincs értelme annak, hogy minden egyes küldeményt külön számoljanak el, mint ahogy eddig tették, hanem egységes elszámolást kell készíteni. Ha válasz nélkül is marad egy-egy levél, az nem jelent semmit, mert a másik oldalon is körülbelül ugyanennyi küldemény marad el.

A legnagyobb nehézséget a közbeeső államok szállítási díjmegettérése okozta. A másik kérdés a portós levelek körül merült fel. Ezt úgy oldották meg, hogy minden állam saját területén szedi be az odaérkező levelek portóját, amely nagyjából kiegyenlíthető. Alttal mindenütt egyenlő számban adnak fel hiányosan bérmentesített leveleket az emberek. Ilyen előzmények után lépett életbe 1875-ben a nemzetközi egyezmény, amelyhez huszonkét állam nyomban csatlakozott, kivéve Franciaországot, amely a német oldalról történt kezdeményezés miatt ébánte távolítottta magát és néhány kisebb államot: a Lakadiva és Malediva szigeteket, a Lottakia kormányzóságot s azután Asszában a Pitcairn-szigeteket a Csendes-óceánban.

Különböző módosítások után 1934-ben megkötötték Kairóban a most is érvényben lévő nemzetközi postaegyezményt, melyhez minden számottevő állam csatlakozott és csak egészen jelentéktelen kis országok maradtak ki. Az elszámolást gyakorlatilag úgy haj-

Ják végre, hogy minden országban évenként két héten keresztül ugynevezett átmenő „zárlatot” készítenek. Ez abból áll, hogy ez idő alatt csomagokba osztják, esetleg zsákokba teszik azokat a leveleket, amelyek nagyobb tömegben mennek egy-egy országba. Nem minden állammal szemben csinálják meg ezt az évenkénti próbát, hanem csak azokkal, amelyekkel nagyobb forgalmat bonyolítanak le. A próbapostaszakok táblái kapnak, amelyre ráírják annak a postahivatalnak a nevét, ahol a csomagolás történt. Az összegyűjtött leveleket aztán megméri, a kapott mennyiséget megszorozzák 26-tal és ebből állapítják meg az egész évre járó átszállítási díjat. Az így kapott eredményt megküldik a bérni nemzetközi postahivatalnak, ahol a befutott jelentések alapján megállapítják, hogy egy-egy ország milyen összegű megtérítést kap egy kilogram levél után?

Érdekes, milyen módon kezelik a minta levélforgalmi próbákat. A postaszak számára kötött cédulán rendszerint az illető állam fővárosa, vagy nagyobb helysége szerepel. Így például „Newyork City” azt jelenti: ez a próbaküldemény az USA fővárosába megy, de ha az van rajta: „Newyork dis”, akkor az Egyesült Államok többi városaira vonatkozik, ahová már nem megy annyi levél, hogy minden egyes helyre külön csomagolást keltsenek ki.

Mint mondtuk, az évenként befutó, egy-heti megfigyelés alapján állapítják meg a kompenzációs alapot Bernben... Az a különös helyzet áll elő, hogy minden állam tartozik minden állammal és viszont minden ország követel minden országtól. Ezután kezdődik a bonyolult, tőzsdéi manőverekre emlékeztető számvetés. Az egyes országok „tartozik” tetteiből kivonják a követelést és

a kapott egyenleg szerint állapítják meg, melyik állam tartozik a másiknak.

Két csoport alakul így ki végül: az egyik követel, a másik tartozik. A leglényegesebb rész ezután következik. A bérni nemzetközi postahivatal a kapott eredmények alapján az egész világ postataitozásait összehasonlítja, a hasonló összegeket mutató államok egymással szembeni tartozását megsemmisíti és így végül csupán egy állam marad, amelynek fizetni kell és egy másik, amelyik pénzt kap. A legkülönösebb helyzetek adódnak ilyenformán. Néhány évvel ezelőtt előfordult, hogy Magyarország és Argentína maradtak egymással szemben. Magyarországnak kellett Argentínának fizetni bizonyos összeget az egész világgal szemben fennálló postai szállítási díjak fejében. A legutóbbi elszámolásnál pedig Magyarország kapott mintegy 58 ezer aranyfrankot az angol postától.

Ezzel a szellemes, első látásra talán bonyolult rendszerrel elérik azt, hogy kompenzációs alapon mindenki ki van elégítve. Ha nem működnek a bérni nemzetközi postahivatal, rendkívül bonyolult lenne az elszámolás, mert hiszen a postai díjak óta számokkal alig kifejezhető mértékben sokszorozódott meg a levélforgalom s így az ügyletek végtelen sorozata alakulna ki. Most pedig egyszerűen csak egy államot kell kielégíteni és minden rendben van.

Felmerül még a kérdés, milyen alapon számítják ki a posta a levél díját? Talán különösen hangzik az első pillanatban, hogy erre nézve nincsenek határozott adatok. Egyszerűen átlagszámítások és a forgalom közép-arányosának figyelembevétele mellett határozták meg a postai viteldíjat. A díjazás ügyében a portorosei konferencia megállapításai érvényesek nemzetközi viszonylatban.

Meghiusult a palesztinai arab sztrájkmozgalom

Palesztina-vita az angol munkáspárt konferenciáján. Az iraki kormány és a palesztinai arabok

A cionista exekutívé tárgyalásokat kezd az Agudával és a revizionistákkal?

Bournemouth, október 13. Az angol munkáspárt Bournemouthban megtartott birodalmi konferencián élénk vita volt Palesztina problémájáról is. A Palesztinát M. Rosetti, az angliai Poale Cion vezető tagja nyitotta meg, aki elismeréssel adózott a munkáspárt magartatásának az alsóház legutóbbi Palesztina-vitája és általában az utóbbi időben történt események kapcsán. Rosetti hangsúlyozta, hogy az angol munkáspártnak és a palesztinai zsidó munkásnak nem lehet célja az ex-muflival való megegyezés, igazi együttműködés csak az arab és a zsidó munkások között lehetséges, ami egyedüli alapja az arab-zsidó békének.

Tom Williams parlamenti képviselő kijelentette, hogy a munkáspárt nem zsidóbarát és nem arabbarát, hanem Paesztina-barát. Majd méltatta a palesztinai zsidó építőmunka nagy jelentőségét. Elmondta, hogy a munkáspárt több ízben figyelmeztette a gyarmatiügyi hivatalt, hogy a mufti felelős a palesztinai rend és nyugalom alakulásáért, de a gyarmatiügyi minisztérium késlekedett a konzekvenciák levonásával. Egy angol tisztviselőnek kellett gyilkosság áldozatául esnie, hogy a kormány akcióba lépjen. Végül kijelentette, hogy az, amit a zsidók Palesztinában alkottak, példaadó az egész világ számára s az angol munkás is tanulhat a zsidóktól.

Atlee őrnagy, a munkáspárt vezére végül kijelentette, hogy a munkáspárt képviselői továbbra is a legnagyobb figyelemmel fogják kísérni a palesztinai eseményeket.

Meghiusult a sztrájk

Jeruzsálem, október 13. Az arab nacionalisták azon próbálkozása, hogy általános sztrájkra látszák az arab lakosságot, véglegesen meghiusultnak tekinthető. A kormány és a hatóságok szigorú büntetésekkel fenyegették meg mindazon arab kereskedőket, akik bezárják üzleteiket és ez hatott. Ma már az összes városokban normális mederben folyik a kereskedelmi élet

és üzleti forgalom. A tiszta arablakta városokban, így Tulakaremben és Jeninben is, minden üzlet nyitva van.

A terror

Ugyanezokor itt-ott előfordultak még szórványos terrorcselekmények, másfelől viszont a hatóságok teljes erővel folytatják akciójukat az agitátorok ellen. Tulakaremben sorozatos házkutatások voltak és letartóztattak két arab vezetőt. Szafedben a terroristák halálra fenyegették meg a polgármestert és a kereskedőket a sztrájk megszüntetése miatt. Jakob Bodenstein zsidó segédrendőr, aki a tibériási melegforrásoknál teljesített szolgálatot, súlyosan megsebesítettek az arab terroristák. A Moca kolónia közelében lévő „Acuva” szanatóriumra többször rálöttek a terroristák és elvették a telefondrótot, mely a kolóniát Jeruzsálemmel köti össze. A helyszínre siető segédrendőrök elűzték a támadókat. A Nablusz-Jenin uton arab terroristák megtámadták a „Shell Company” petróleumot szállító autóját, amelyet súlyosan megrongáltak. Az autó utasai sértetlenek maradtak. Ramallah mellett lelőttek a segédrendőrök egy tegeves arabot, miután többszörösen megállásra szólították, de az nem engedelmességedt. A halott személyazonosságát nem tudták még megállapítani.

A sziriai arab akció

A „Daily Telegraph” értesülése szerint Damaszkuszban folyamatban van a feloszlott palesztinai legfelsőbb arab tanács újjáalakítása, a külföldre menekült palesztinai arab politikusok közreműködésével. Az akció élén Djemal el Husszeini, a muftipárt elnöke áll, aki Sziríába menekült az elfogatási parancs elől. Mellette áll Izzat Daruga, a mufti „jobbkeze” és Auni Bey Abdul Hadi, a függetlenségi párt vezére, aki ugyancsak megmenekült a letartóztatástól.

A Reuter jelentése szerint Mariel francia fő kormányzó felszólította a sziriai kormányt, hogy tiltsa meg minden olyan tevékenységet, amely a palesztinai kormány

ellen irányul és Sziríából lázít Palesztinában.

Irak magartatása

A „Telegraph” című lap jelentése szerint az iraki sajtó egyre élesebb hangon kommentálja a palesztinai kormány magartatását az arabokkal szemben. A „Falastrin” című jeruzsálemi arab lap tudni véli, hogy az iraki kormány megfigyelt szándékszik küldeni Palesztinába, különösen az új angol vizsgálóbizottság palesztinai tartózkodásának idejére. A megfigyelt előreláthatólag Muftak Alusi, a bagdadi egyetem rektora lesz.

A Reuter jelentése szerint az iraki kormány „barátságos hangú” tiltakozó jegyzéket nyújtott át az angol ügyvivőknek azon szigorú intézkedések ellen, amelyeket a palesztinai kormány az arab vezetők ellen fogantatosított.

Az angol ügyvivő, O. Scott válaszában kijelentette, hogy az utóbbi napokban történt intézkedések nem befolyásolják a kormány palesztinai politikáját. Ezeknek az intézkedéseknek kizárólag az a céljuk, hogy megszüntessék a törvénytelenéget. A Népszövetség részéről szemrehányás érte Angliát azon túlzott türelemért, melyet ebben a tekintetben tanusított.

Ugyanezokor az Adifaa című arab lap azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy az iraki kormány az utóbbi években huszezer fontot bocsátott a palesztinai arab nemzeti mozgalom rendelkezésére, angol és zsidóellenes propaganda támogatása céljából.

A mufti prédikált

Haj Emin el Husszeini, az elcsapott jeruzsálemi főmufti prédikációt tartott az Omar mecsetben. Ez az első ilyen megnyilatkozása a muftinak a legfelsőbb arab tanács feloszlása óta. A mufti egyébként a legfelsőbb muzulmán tanács irodahelyiségekben rejtőzködik, de a külvilággal telefonon nem érintkezhetik és a mecsetbe testőrei kíséretében ment át.

A Palkor értesülése szerint a kormány a közeli napokban rendeletet fog közzétenni, amellyel megfosztja állásától dr. Khaldit, Jeruzsálem főpolgármesterét, akit mint a legfelsőbb arab tanács tagját száműzték. Ezzel szemben Battershill helyettes fő kormányzó kijelentette a Vaad Leumi vezetőinek, hogy a jeruzsálemi városi tanácsot nem fogják feloszlítani. A tanács folytatni fogja munkáját. Egyelőre azonban nem tart üléseket a városi tanács, miután az arab városatyák nem akarnak

részvétetni az üléseken, amelyeken Dániel Austen zsidó alpolgármester elnökölné. A rendőrség házkutatást rendezett a jeruzsálemi városházán. Feltörte dr. Khaldi polgármester iróasztalát és súlyosan kompromittáló iratokat kobozott el.

Lewis Andrews, a meggyilkolt fésőgálya kerületi kormányzó utódjává Alec Seath Kirkbride, transzjordániai angol főtisztviselőt nevezte ki. Sir Arthur Wauchope fő kormányzó október 20-án tér vissza Palesztinába.

Jeruzsálem, október 13. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a Palestine Land Development Company más érdekeltségekkel egyetemben négyezer dunum földet vásárolt meg Haifa közelében, Jad-jur falu és a Karmel hegy között. A szőbanforgó területen új városnegyedet fognak építeni.

Tárgyalások az Agudával és a revizionistákkal

London, október 13. A Zürichben megválasztott politikai tanács, amely a Jewish Agency exekutívéjét hivatott támogatni politikai tevékenységében, ülést tartott Londonban, amelyen megválasztották a bizottság vezetőit. A bizottság elnöke a Reading márkit és lord Melchettet választották meg, míg a bizottság titkára A. Lourie lett.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint rövidesen tárgyalások indulnak meg a Cionista Szervezet exekutívéje és az Agudasz Jiszroel, valamint a revizionista ujonista szervezet képviselői között. A cionista exekutívé legutóbbi ülésén, amelyen Weismann elnököt és Ben Gurion is résztvett, leszögezte, hogy hajlandó tárgyalásokat folytatni mindazon szervezettekkel, amelyek a Jewish Agencyvel való politikai együttműködést óhajtnak. Az Exekutívé közölte az Agudával, hogy hajlandó tárgyalni képviselőivel a politikai munka folytatásáról. Egyidejűleg a revizionistákkal is közölte, hogy az exekutívé, mint eddig, ezután is szívesen folytat megbeszéléseket az N. Z. O. reprezentánsaival.

NEON reklámvilágítás

Marko mérnökél Cluj, Reg. Ferdinand 43.

Az ígéret földje

A VEREN HAJJESZDÓ NAGY PALESZTINA BESZÉLŐ FILMJE

folytatja hatalmas sikerű erdélyi körutját

ORSOVA: Október 14-én. A film előtt dr. Rosenberg Oszkár (Temesvár) tart bevezetőt.

AIUD: Bemutató október 19-én.

BRASOV: Október 27-én. Bemutató a Royal Mozgóban.

STEIN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

str. N. Iorga (volt Zöldfa uca) 19. Országoserte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvence találkozási helye

ארטה. כשר

Hogyan orvosok

Európai

London, október 13. zása után megjelent hatalmas tiltakozásokkal kezdődő fölhárogzott az, hogy a szerencsétlen, nem tiltakozásokkal, reszt munkájának megvosokkal, gyógyszerek ápolónőkkel kell segítenek angol lapok ugyszólván közölnék leveleket, mely része Sanghaiból szármagdolló kép alakugátal nehézségeiről a T

Ember

Az egyik levélből megking bombázása alatt zét a város kórházait és a Nanking Roadon bomba több, mint kilenített meg. Egy légitombarkán kétszáz embert rülmények között szintez az a munkateljesítmény, európai orvosokra és áMajdnem minden sebeslyos, a kórházak és a séletveszélyes a tolongás. ba naponta kilencszáz szállításnak be, ezeknek koponya, vagy haslövéstkor a közeli napokban csilag, akkor az ápolónőkbeszéltek.

Egy nő

Az egyik levélíró többvetkezőket írja: A szállóról az Avenue Edward road sarkán hatalmas emtam és rövidesen márkhat a mellettünk lévő kókat szállítanak. A legkülvek hosszú sora tartott. Azonnal a kórházba sietvaló nap megígertem a kórovosnának, hogy segítségem a perctől kezdve, hogy átküszöbét, egészen késő édatlanul szállították a kórteket. Azokat az idegenekháiban feküdtek, felelőztitották egy másik kórházarra, hogy állapotuk nemgondos ápolást, mint a sulA kórház, ahol én dolgoztambesültet vett ápolás alá, a százat és a francia St. Marugyancsak körülbelül négyvezető orvos szakadatlanul egy óráig súlyos műtéteketA kevésbé nehéz sebesültezal, hogy jöjjenek vissza szetesen a legsúlyosabb eseműtési beavatkozásra vamegoperált sebesülteket ames kiegészítő kórházba helyegsúlyosabb eseteket kezelElnnek a napnak 70 halóA kórházunkban. A halottakA kórház hullakamrájában.

Select Mo

Különleges pftent

Marlene Di

karrierjének legszebb e

Alexand grófnő

KORDA SANDOR produkció

Rendezte: JAKUES F

A férfi főszerepbe

ROBERT DO

Kéjük jegyekről idejében

Hogyan dolgoznak az európai orvosok Kinában az ágyutüz alatt

Európai kórházak Nankingban a pánik napjaiban

London, október 13. A Nanking bombázása után megjelent hivatalos és nem hivatalos tiltakozásokkal kapcsolatban több oldalról fölhangzott az a komoly kívánság, hogy a szerencsétlen kínai városoknak nem tiltakozásokkal, hanem a vöröskereszt munkájának megkönnyítésével és orvosokkal, gyógyszerrel és önfeláldozó ápolónőkkel kell segítségükre sietni. Az angol lapok ugyszólván nap-nap mellett közölnek leveleket, melyeknek legnagyobb része Sanghaiból származik s amelyekből megdöbbentő kép alakul ki a szanitéc-szolgálat nehézségeiről a Távolkeleten.

Emberfeletti teljesítmény

Az egyik levélből megtudjuk, hogy Nanking bombázása alatt milyen volt a helyzet a város kórházaiban. A Broadway és a Nanking Roadon egy-egy becsapó bomba több, mint kilencszáz embert sebesített meg. Egy légibomba a Sincers-street sarkán kétszáz embert megölt. Ilyen körülmények között szinte elképzelhetetlen az a munkatejesítmény, ami különösen az európai orvosokra és ápolónőkre hárul. Majdnem minden sebesülés rendkívül súlyos, a kórházak és a segélytelepek előtt életveszélyes a tolongás. Egyetlen kórházban naponta kilencszáz súlyos sebesültet szállítanak be, ezeknek legnagyobb része koponya-, vagy haslövést szenvedett. Amikor a közeli napokban csak 75 volt az átlag, akkor az ápolónők nyugodt napról beszéltek.

Egy nap: hetven halott

Az egyik levélíró többek között a következőket írja: A szállodám tetőtérasszájáról az Avenue Edward VII. és a Tibbet road sarkán hatalmas embertömeget láttam és rövidesen már megfigyelhettem, hogy a mellettünk lévő kórházba áldozatok szállítanak. A legkülönbözőbb járművek hosszú sora tartott a kórház felé. Azonnal a kórházba siettem, mert előttevaló nap megígértém a kórház európai főorvosának, hogy segítségére leszek. Ettől a perctől kezdve, hogy átléptem a kórház küszöbét, egészen késő éjszakáig szakadatlanul szállították a kórházba a sebesülteket. Azokat az idegeneket, akik a kórházban feküdtek, felöltötték és átszállították egy másik kórházba, tekintettel arra, hogy állapotuk nem igényel olyan gondos ápolást, mint a súlyos sebesülteké. A kórház, ahol én dolgoztam, négyszáz sebesültet vett ápolás alá, a Paulus-kórház százát és a francia St. Marie-kórház pedig egyenacsak körülbelül négyszázat. A négy vezető orvos szakadatlanul éjszaka tizenegy óráig súlyos műtéteket hajtott végre. A kevésbé nehéz sebesülteket elküldik azáltal, hogy jöjjenek vissza másnap, természetesen a legsúlyosabb esetekben azonnali műtéti beavatkozásra van szükség. A megoperált sebesülteket a közeli ideiglenes kórházba helyezik el. Csak a legsúlyosabb eseteket kezelik a kórházban. Ennek a napnak 70 halottja van a mi kórházunkban. A halottak lent fekszenek a kórház hullakamrájában, de nincs, aki

elszállítsa őket. Előttevaló napról még 105 holttest fekszik a hullakamrában.

A legnagyobb veszedelem: a tömegfélelem

A kisegítő személyzet, főleg európaiak, akik hivatásuknál fogva tartózkodnak a kínai fővárosban, aránylag rövid idő alatt megszerezték a rendkívül nehéz kórházi szolgálat ellátásához szükséges nyugalmat és hidegvért, egy-egy bombázás után azonban olyan tömegű sebesültet szállítanak be a kórházakba, hogy a legnagyobb akadályokkal kell megküdenie a segítő orvosoknak. A városban állandó káosz uralkodik. Megnehezíti a helyzetet az is, hogy a sebesültek között rengeteg a gyermek és az asszony és ezeknek kezelése sokkal nehezebb, mint a férfiaké. A nem veszélyes sebesültekkel ugyanakkor nagyon nehéz megértetni, hogy az ő esetük elbírja a halasztást, míg vannak életveszélyes sebesültek, akiket azonnal kezelni kell. A nem súlyos sebesültek átszállítása a kisegítő kórházakba s a szükségbarakokba a legnagyobb bonyodalmakkal jár. Az egyik városi kórház főorvosa kijelentette, hogy a bombázás alatt annyira tul voltak halmozva munkával, és olyan kimerültek voltak, hogy szinte elnyomta az álom őket operáció közben. Borzasztó hatással van az orvosokra és az ápolókra a hozzátartozók folytonos jajveszékése. A kórházak folyosói zsúfolásig tömve vannak érdeklődő, siránkozó és kétségbeesett hozzátartozókkal. Közben a bombázás nem kiméli a kórházakat sem. Egy-egy támadás alatt több kórház a sebesültekkel és a súlyos szolgálatot teljesítő orvosokkal együtt bombázópornak voltak kitéve. Az egyik levélíró megdöbbentő részleteket ír le arról az idegpróbáról, amit egy-egy ilyen támadás alatt a kórház személyzetének ki kell állni. Egyik nap hajnali négy óra tájban megszólaltak a vész-szírénák és a kórház személyzete megtudta, hogy a japánok bombákat dobtak le a magasbóli. Azonnal légmentesen el kellett zárni az ablakokat, de hát ez kevés védekezést nyújt, mert ha másként nem, a gáz a képményen keresztül beszivárog a helyiségekbe.

Nézd csak,

most habzó „NIVEA”-fogpasztát is kaphatunk. Most vászthatunk: habzót vagy nem-habzót vegyünk, bármelyiket megkaphatjuk.

A habzó „NIVEA”-fogpaszta 20— Lej

be, A pánikot okozza még az is, hogy a kínai lakosságnak szinte megmagyarázhatatlan félelme van a japán kémektől, akiknek működéséről a legfantasztikusabb legendák vannak forgalomban. Jaj annak, akit gyanuba vesznek, hogy konspirál a japánokkal. Amilyen békés és jóelkű a kínai nép, olyan féktelen gyűlölet él benne a japánok iránt és ha valakiről elterjesz-

tit, hogy a japánoknak kémkedik, azt a nép haragja eől semmilyen hatalom nem tudja megmenteni.

Mindenesetre, állapítják meg egyöntetűen az angol lapok, hogy azok az európai orvosok és ápolónők, akik vállalkoznak arra, hogy a veszélyeztetett kínai lakosság segítségére sietnek, a legnagyobb eldózatot hozzák, amit ember vállalhat.

Egy elfelejtett cím: Str. Cometa 26.

Hogy is történt ez előtt négy évvel I. G. Duca lakásán?

Bucuresti, október 13. A Tache Ionescu körútról, a kereskedelmi akadémiánál szerény, csöndes uccába kanyarodtunk: Str. Cometa.

Négy éve annak, hogy ezen az uccán elhaladtunk.

A Cometa 26. olyan házszám volt, amely varázsos erővel hatott eze előtt négy esztendővel. 1933 őszén, nagy események központja volt a Cometa 26 szám alatti ház.

Azóta a mult, a feledés fátylát vont rá a házra és annak a nevére, aki benne lakott. I. G. Ducáról, a szinajai meényet áldozatáról már sehol sem beszélnek.

1933-ban még a liberálispart Mekkája volt ez a ház és rajzoltak körülötte a miniszterjeöttek, mint a kas körül a méhek.

A Cometa 26 alatti ház ma elhagyottabb, árvaab, mint valaha.

A Cometa 26 alatti házból indult el 1933

őszén a jelszó: Fölkészülni, jövünk! A liberális hadak elkeseredetten, minden reményt földádvá várták ezt a jelszót. S a jelszó elhangzása után a Cometa 26 alatti házban még nagyobbodott a forgalom; utasítások, rendelkezések indultak el az ország minden részébe. Duca mint egy hadvezér, éjszakáit is nappallá téve tevékenykedett.

S ha a kis lakás megtelt, a jelenlevőket udvariasan áttésékelt a házóba, a folyosóra, s bizony néha még a fürdőszoba is megtelt emberekkel.

Ebben a történelmi fürdőszobában vártak a jövő exellenciások egy döntésre, egy válaszra, mialatt a vezér hosszú tárgyalásokba mélyedt. Egymás hátán várták a kis lakásban 1933 novemberében, mialatt Duca szük dolgozószobájában a kormány tagjainak a listáját állította össze.

Titulescu a Cometa 26 alatt

Ide jött el Titulescu, amikor koncentráció kormány összehátásán kísérletezett...

Titulescu tudta a címet: Cometa 26... Es amikor odaérkezett, nagy bérházat talált maga előtt. Sok lakás volt a bérházban, az uccafelöl részén egy nyugdíjas ezredes, egy fogtechnikus, egy bábaasszony, egy ügyvéd laktak. A liberális párt vezére az udvar mélyén, mellékbejáraton megközelíthető kis lakást foglalt el.

Duca dolgozószobája

Szerény kis lakás volt, amelyben a tragikus véget ért miniszterelnök szinte telefonfülke méretű dolgozószobát foglalt el. Egyszerű faasztal volt az íróasztala, előtte szék helyett zongora szék... egyetlen luxusa: piros plüssel bevont, ódivatu támlás díványa volt.

Izgalmas, forró éjszakákon, hévígek módjára összezúfoódva tárgyalták, — ki a diványon, ki annak támláján, ki az asztalon ülve — az eseményeket, amelyeket kipirult arcú, izgatottan, de fiatalos lelkesedéssel s néha aggódva, irányított I. G. Duca.

Vintila Bratianu halálának az éjszakáján minden arc a Cometa ucca felé fordult. A kapu előtt hosszú sorban a Limuzinok s benn, a szük dolgozószobában a liberális korifeusok... dr. Angheliescu, a jelenlegi közoktatásügyi miniszter, a levitézett Tancred Constantinescu, akit nem szívesen láttak itt, Victor Slavescu, aki máris pénzügyminiszternek látta magát, Franasovici, zavartan, mint valami kezdő fiatal, Tatarescu készséggel teli, hogy a vezérmek a parancsait végrehajtsa, Inculetz félszeg tanácsaival...

A kipirult arcu Duca

Es Duca, aki ugy talalta, hogy a kissé tulzott sietség, Vintila Bratianu halála után, nem éppen illendő dolog... meg volt döbbenve, az események tulságos gyorsasággal pergó sulya alatt. Egyszerre pártvezernek, miniszterelnöknek látta magát... ott ült összekuporodva a zongoraszeiken, íróasztala előtt... fehér pizzamában... kipirult arca olyan volt, mint egy meglepett gyermeké.

S a kipirult, gyermekarc fölé a feledés áthatlan fátyla borult. A szerény Cometa-ucca lakás el van hagyatva... A liberális öszből senki sem gondol már a kis dolgozószobácskára.

I. G. Duca? Mintha sohse lett volna.

(...del.)

H I R D E T M É N Y

A kulturális nivót napjainkban nagy mértékben emeli a rádió is.

Tudományos előadásokat, jó zenét, politikai híreket hűten közvetít minden házba a rádió. Mennél jobb a készülék, annál kellemesebb, jobb a vétel.

A PHILIPS-cég a Rádiótársaság kifejezett, kivánságára elhatározta, hogy ezeket a kulturtörékvéseket azzal támogatja, hogy az 1937-38. idényre minden készüléktípus árát igen alacsonyán állapítja meg, amellett azonban minőség tekintetében a lehető legtökéletesebbet adja.

Hogy mindenkinek lehetővé tegye egy PHILIPS-készülék vásárlását, a PHILIPS-főleg a Societatea de Radiodifuziunea kivánságára, - elhatározta továbbá, hogy a rádiókészülékeket igen könnyű fizetési feltételek mellett, egészen 18 hónapig terjedhető részletre árúsítja.

Select Mozgó

Különleges premie!

Marlene Dietrich

karrierjének legszebb alakítása:

Alexandra grófnő

KORDA SANDOR produkciójának remeke.

Rendezte: JAKUES FEYDER.

A férfi főszerepben:

ROBERT DONAT

kerjük jegyekről idejében gondoskodni!

Agudával és s...

Zürichben meg...

amely a Je...

hivatott támo...

ében, ilést taz...

megválasztották

zottság elnökei-

Melchettét vá-

tsátság titkára A..

értesülése sze-

indulnak meg;

ekutívje és az:

a revizionista

selői között. A

bi ülésén, ama-

Ben Gurion is

hajlandó tár-

szerveze-

Agencyvel való

óhajtják. Az

áva), hogy haj-

vel a politikai

dejüleg a revli-

gy az ekzekuti-

zivesen folytat

O. reprezentán-

N

gitás

Ferdinand 43.

JJESZÓD

ü

art bevezetőt.

7.778

Alexandra nagyhercegnő

Uj Korda-alkotás Marlene Dietrich-el a főszerepben — Csütörtökön mutatják be a hatalmas filmet a Select-ben

Korda Sándor, akinek a történelmi filmek alkotása körül az a fő érdeme, hogy tudományos korszerűséggel és a lenyűgöző legrealistábban vetíti elénk a kor legjellemzőbb eseményeit, újabb megint egy hatalmas alkotással lépett a világ elé: bemutatja az orosz forradalmat.

A film szízszejét Korda írta és egyik tehetséges tanítványa, Jaques Teyder rendezte. Persze a rendezés minden momentumán érződik a mester ereje és finomsága.

Voltaképp két főszereplője van a filmnek, a tümeményes Marlene Dietrich és egy fiatal színész: Robert Donat. Akik Marlenét művészi pályáján figyelemmel kísérik, meglepővé tapasztalhatják, hogy a kivételes képességű díva mennyire új és kitalált ebben a szerepében. Egy orosz nagyhercegnő, Alexandrát játszik, akit pár évvel a háború előtt egy londoni udvari fogadáson meglátott Fothergill újságíró. Meglátta és megszerette. Zord idők sorsukat is egymáshoz kapcsolták. Az újságíró, akit Péterváron kémkedésen fogtak, Szibériába jut, de a forradalom kiszabadítja és mint a vörös gárda tagja, sok izgalmas, véres-gyilkos kaland után megmenti szerelmét s egy vöröskereszt kórházvonaton végül is Bucurestibe menekül vele.

Világos előadás, a mese zökkenésmentes és hiánytalan menete és egyenes vonala jellemző a darabot, amelynek érdekessége nemcsak egyre fokozódó feszültségéből áll, hanem poétikus mozzanataiból, amelyek ritmusnak „bele-ragasztva”, hanem szervesen virágznak ki belőle. Felejthetetlen jelenet, amikor egy elhagyott orosz pályaudvaron a nagyhercegnő nem tud aludni és az újságíró Shelley és Byron verseit szavalja neki. Vagy amikor egy szokási kalandjuk során éjszaka, erdő közepén a férfi sárral fedt be a nőt az üdülő: megtevesztésére és ahogy elmúlt a veszedelem, a nő megkérdi, mikor szeretne őt legjobban és a fiú az üdülőzéstől kimerülten, fájdalomtól és boldogságtól ittasan feleli:

— Akkor, amikor nem voltál mellettem! És vannak képei, a fény és árnyék olyan elosztásával, az alakok olyan elrendezéséből, hogy az ember azt hiszi, hogy amszterdami képtárban ül holland klasszikusok művei előtt. E jelenetek művészi ösztönből fakadva jöttek, hogy enyhítsék a forradalom képeinek megrázó hatását: a szív pihenője a szenvedélyek háborgásában.

A Korda-film Angliában és Franciaországban hatalmas sikert ért el; Bucurestiben évek óta nem emlékeznek ilyen hatásos darabra. A filmet ma, csütörtökön mutatja be nálunk a Select-mozgó. (—)

RÁDIO-MŰSOR

Csütörtök, október 14.

Bucuresti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek, időjárás-jelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sport-hírek. 13.40: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Táncclemez. 20.50: Felolvasás. 20.25: Pop Lya énekei. 20.55: Felolvasás. 21.15: A fúharmónikus hangversenyének közvetítése az Athenaeumból. 22.45: Gramofonlemez. 23.45: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Majd: 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éter. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasások. 13: Déli harangszó. 13.05: Szalonzene. 14.30: Balalajka. 17.15: „Oszti konyha”. 18: Cigányzene. 18.50: „A Szentivánéji álom a színpadon, a filmen és a rádióban”. 29.55: Lemezek. 20.30: „Simone Bocanegra”. Zenedráma az Operaházból. 22: Külügyi negyedóra. 22.30: Hírek. 23.35: Jazz. 24.15: Huszonnyolc tagú cigánygyermek zenekar hangversenye. 1.05: Hírek.

Péntek, október 15.

Bucuresti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, árfolyamhírek, időjárás-jelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sport-hírek. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Julea Vazus és zenekara hangversenyének közvetítése. 20.15: Felolvasás. 20.35: Mozart: Figaro házassága című opera közvetítése a Nemzeti Színházból. A szünetben hírek. Majd: hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éter. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasások. 13: Déli harangszó. 13.05: Katonazene. 14.30: Kamarakórus. 17.15: Diákéjóra. 18: Szalonzene. 18.50: Sportközlemények. 19: Zongoraszámok. 20: Énekszámok. 21.10: „Kisebbségi Magyar Irók” előadestje. 21.50: Hírek. 22.50: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 24.10: Hírek angol nyelven. 24.15: Jazz 1.05: Hírek.

KÖZGAZDASÁG

Törvényrendelet a konverzió egyes rendelkezéseinek módosítására

Bucuresti, október 13. A kormány törvényrendeletet készített, ami már meg is jelent a Monitorul Oficialban. Ennek értelmében azon mezőgazdasági adók, akik a konverziós törvény 50-52. szakaszában foglalt kedvezményekért folyamodtak, dekrétum megjelenésétől számított 6 hónapon belül új megvezetést köthetnek hitelezőikkel, rendezve az emaradt részleteket és kiadásokat. Az intézkedés azzal lett indokolta, hogy a paraszok többsége a rossz termékek miatt nem fizethette a konverziós részleteket. Ezen adókat csak

akkor lehet perelni, ha az előírt határidőn belül nem tudnak megvezetésre jutni hitelezőikkel. Azon hitelezők, akik nem tudnak végleges megvezetésre jutni adósaikkal, a dekrétum megjelenésétől számított 40 napon belül kötelesek nyilatkozatot benyújtani az illetékes törvényszékhez. Esetleg megtehetik ezt 10 napon belül is, ha a felfolyamodási idő lejárt. Ez egyet jelent azzal, hogy a hitelező visszavonhatatlan elfogadta a kötött megvezetést.

Meghosszabbítják a világcellulózekartelt

Már 1939-re törtétek kötések, miután az 1938-iki év produkciójának nyolcvan százalékát eladják

Azáltal, hogy Anglia legnagyobb újságpapirkonzernje, a Bowater's Paper Mills Ltd. Londonban megszerezte a Scharins umeai cég birtokában levő két legnagyobb svéd cellulózegyárat, az utóbbi hónapokban jelentős nehézségek támadtak az 1938-ban lejáró nemzetközi cellulóze-kartel meghosszabbítása tekintetében. Az utóbbi napokban Stockholmban tárgyalásra ültek össze a cellulóze-kartel tagjai és ugyan még nem tudtak megállapodni az 1938-ban lejáró kartelszerződés meghosszabbításában, mégis sikerült a tárgyalások során a kérdéseket annyira tisztázni, hogy számítani lehet azzal, hogy októberben újra megalakul a nemzetközi cellulóze-kartel. Ezt azzal érték el, hogy meg egyeztetést létesítettek a Bowater's konzernnel azon az alapon, hogy Bowater's-ék nem lépnek ugyan be a meghosszabbított kartelbe, azonban kötelezik magukat arra, hogy a kartel árait respektálni fogják. A Bowater's cég svéd gyáraiban körülbelül

125 ezer tonna cellulózet gyártanak jelenleg, amelyet most 175 ezer tonnára akarnak felemelni. Ez a felemelt produkció is azonban legjobban esetben egyharmad részét fedezi a konzern cellulóze-szükségletének, úgy, hogy a jövőben is rá lesznek utalva arra, hogy a cellulózekarteltől nyersanyagot vásároljanak. Ily körülmények között az, hogy a Bowater's cég nem lép be a nemzetközi cellulóze-kartelbe, nem veszélyezteti annak jövőjét.

A cellulóze-kartel tagjai (Svédország, Norvégia és Finnország) 1937 évi cellulózetermelésüknek egész mennyiségét, az 1938 évinek pedig már a 80 százalékát eladták. Már kisebb mennyiségekre kötések törtétek az 1939 évi termelésre vonatkozólag és az árak ennek megfelelően emelkedtek is. Tonnánként 72-75 sillingbe került az 1938 év második felében szállítandó cellulóze, holott 1936 elején az 42-43 sillingért volt kapható.

Uránia Mozgó

Bránia Mozgó

Ki volt Sherlock Holmes?

az utóbbi évek egyik legjobb kalandfilmje, főszerzőkben:

Hans Albers, Heisz Rühmann, Hansi Kasteck, Hilde Weissner

A belföldi pamuttermelők a gyapot importilletékének fel-emelését kérik

A belföldi pamutfonódnak és pamutszövetgyárak érthető aggodalommal figyelik a kormányt, ami a törekvés, hogy a még teljesen jelentéktelen hazai pamuttermelést a textilipar érdekeinek feloldozása révén óhajta indokolatlan támogatásban részesíteni.

Augusztus közepe táján az északamerikai pamutültetvények várható termésreiményét 15 és félmillió balotra becsülték, amely mennyiség mintegy 3 és félmillió balottal meghaladja a tavalyi termésreiményt. A legújabb eredmények szerint ez a termés 16.1 millió balot lesz az Egyesült Államokban. Természetesen ezeket a jelentéseket erős baisse követte, melynek hatása airt az

USA tőzsdéken a pamut ára 15 centről 12-re, majd 9 centre zuhant, anélkül azonban, hogy egy további áresést kizártak kellene tartanunk. Sőt, az árzuhanás a közeljövőben annál valószínűbbnek látszik, mivel a többi pamut-termő országokból is jó kiadós termést jelentenek és ezek a többi országok az eladási árak lehető fenntartásában nem olyan szervezettek és fegyverezettek, mint az Egyesült Államok pamuttermelői. Szakkörök megállapítása szerint a világ pamuttermése ma már jóval meghaladja a pamutfeldolgozó ipar nyersanyagszükségletét, tehát a piacot nyomó és az árak feljavulását megakadályozó fölös pamutkészleteket egyelőre nem is fog sikerülni kiküszöbölni.

UJ!

Orizzze meg eFodeti okmányait. Készítsessen róluk

UJ!

Fotókópiát

Peroak alatt készül

Finkler Antal

Írógépészaküzletben Cluj, Str. Regina Maria No. 9. Telefon 14-98.

Szőrmében

modern és elegáns, árban szolid

WEISZ T.

szőrmeszalonna
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 11.

Gólya palota

Ez a gyors áresés igen kritikus helyzetbe hozta a pamutfonódnak, amelyek a pár hónappal eze-őtti áremelkedéstől tartva nagy nyersanyagkészleteket halmoztak fel. Ezeknek a készleteknek az értékesítése veszteségek nélkül nem lesz lehetséges, mivel a pamutfonódnak vevői: a textilgyárak a fonalárak kalkulálásánál már most igényt tartanak a pamutárak esésére. Több pamutfonódo viszont a mai nyersanyagárak mellett sem mer vásárolni, mivel a pamut további áresésétől tart és természetesen ez a várakozó álláspont sem járul hozzá a pamutpiac konszolidálásához.

A nemzetközi pamutpiac helyzetének illetén való alakulása természetesen a hazai piacon is érezteti hatását. A belföldi pamutfonódnak, amelyek amugy is aggodalommal nézik az árak fluktuálását, amely minden rentabilitási kalkulációt felborít, attól tartanak, hogy a kormány a pamut vámilletékének felemelésével fog a segítségére sietni annak a mestersegesen kitenyészett és gyerekcipőkben járó belföldi pamuttermelésnek, amelynek rentabilitását veszélyezteti a külföldi pamutárak esése. A nyersanyag behozatali illetékének felemelése pedig a hazai textilipart kizárja abból, hogy a pamutárak esésének előnyeit élvezhessék. Másrészt pedig az a veszély fenyeget, hogy a pamut importilletékének teemeése esetén, amennyiben a pamutszövetek jelenlegi vámtételei változatlanok maradnak, a külföldi pamutszövetek ismét versenyképesekké válnak a hazai piacokon.

A kormányt tehát rövidesen választania kell: vagy eleget tesz a belföldi pamut-termelők kívánásának és felemeli a pamut importilletékét, mely esetben az ország textiliparát hozza nehéz helyzetbe, vagy pedig figyelembe veszi azt a döntő körülményt, hogy a hazai textilipar a nemzeti vagyon egy igen jelentékeny hányadát képezi és ennek a nemzetgazdasági követelménynek az érdekében — felelőssége az amugy sem életképes belföldi pamut-termelés.

— Kereskedelmi és Iparkamara hírdetménye. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy több belga és holland cég Romániában kereskedelmi összeköttetést keres. A névjegyzék megtekinthető a Kereskedelmi és Iparkamara 9. számú szobájában.

— Csütörtökön és pénteken zárva lesz a Banca Nationala. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala csütörtökön és pénteken nem tart hivatalos órákat.

Gyógyszerészeti készítmények

Tökéletesen megszervezett elsőrangú Bucuresti képviselőcég, mely ügynökei a utazói révén az egész ország gyógyszer-táraitól és drogériáitól jól be van vezetve, képviseléseket vállal, esetleg bizományi árakra előlegeket nyújt. Megkeresések „FARMACEUTICE” jellegre a lapkiadoba.

Bucuresti ügynökség

elsőrangban megszervezve, utazók és ügynökökkel az egész ország, valamint a fővárosi üzletek látogatására, elvállal képviseléseket és lerakatot (raktárt) élelmiszerek vagy vegyszeti cikkekben, előleget folyósít bizományi árakra. Megkeresések „Coloniale-chemical” jellegre a lapkiadoba kértnek.

Andri

„Zsidónak lenni

André Maurois ma a berek egyike Franciaors árutazik Párizson, lehe a programból. Neuliy-i negyedóránira van a k is olyan nagy itt a cser vólság Párizstól, minth re lenne a „fény város

A park, a villa, a szer szobák egész sora csak a jólétet, sőt gazdagság ma kétségtelenül egyike ső írónak a világon, ó ságban azért jelentkei Emile Hertzog ur felfe Emile Hertzog ur ne André Maurois. Hertzog neve. Hogy a „Hertzog még megertem, a franc az „Emilt” sajnálom. V mint az André.

Ezt persze nem mon nak. Ez a vállas, közép kis, nyirott bajszu és homloku uriember olyg és annyira lekötözö v újságíró a legszerényet sem meri megkockázta Miközben teának isszu terem intim sarkában, magamban a kérdést: a zsidókérdés feszegeté — A zsidóság?! — magasan felhuzza tömő két — Mózes óta na probléma. S talán min tatlan.

— Én a zsidóság tra abban látom, hogy a sohasem értékelték je Vagy tulságosan lebecs a ritkább eset — érde jelentőséget tulajdoni hatatlan, hogy a zsidó nem egyedülállóan t nem tehetségesebb, mi az angol s így nem ino gyűlöljék, mint a franc gyűlölik mindazok (ne érdeke francia, vagy a aik.

Egyhete a lengy a gettó

Egy neves lengyel országi zsidósá

Varsó, október 13. A zági zsidó egyetemi hogy a gettó-padok bev zás jeléül egyhetes sztr alatt egyetlen zsidó di előadásokon és nem kapuit.

A Zsidó Parlamenti Kereszte Swientoslavski misztet, akinek tiltak megállására irányuló ellen. A miniszter válas szorított, hogy a kor dást megtett a főiskolá manak biztosítására é akadályozására. A diák szózatában is hangsuyo a kormány nem fogja t a gettópadokról azonban

A Zsidó Prlamenti K gait védő bizottság kez renciát tartottak a leng vezeték képviselői és é tározatot hoztak a get len. A konferencia álta javaslat kijelenti, hogy a lengyel alkotmány n ti, amennyiben arra írá polgárokka degradálja javaslat elismeréssel az nak a zsidó nemzeti m ben tanusított magata diákságot a harc foly

A varsói műgyeten Michael Wawelbergnek

Andre Maurois beszél a zsidó-kérdésről

„Zsidónak lenni — sorsot jelent, amely elől megbocsáthatatlan gyávaság a szökés“

Andre Maurois ma a legdivatosabb emberek egyike Franciaországban. Ha valaki utazzik Párizson, lehetetlen őt kihagyni a programból. Neuilly-i villája autobuszon negyedóránnyira van a központtól, de mégis olyan nagy itt a csend és akkora a távolság Párizstól, mintha ezer mérföldnyire lenne a „fény városától“.

A park, a villa, a személyzet és a fényes szobák egész sora csakugy lehel magából a jólétet, sőt gazdagságot. Andre Maurois ma kétségtelenül egyike a legjobban kereső íróknak a világon, de ebben a gazdagságban azért jelentékeny része van Mr. Emile Hertzog ur felfelmenőinek is. Mr. Emile Hertzog ur nem más, mint Mr. Andre Maurois. Hertzog és Emil a családi neve. Hogy a „Hertzog“-gal szakított, azt még megértem, a franciák sovíniszták. De az „Emil“ sajnálom. Van olyan szép név mint az André.

Ezt persze nem mondom meg Mauroisnak. Ez a vállas, középmagas, szürkefejú, kis, nyírott bajszú és feltűnően magas homlokú uriember olyan bájos házigazda és annyira lekötő vendéglátó, hogy az újságíró a legszerényebb tapintatlanságot sem meri megkockáztatni vele szemben. Miközben teáinkat isszuk a nagy könyvtárterem intim sarkában, sokáig forgatom magamban a kérdést: megkockáztassam-e a zsidókérdés feszegetését?

— A zsidóság?! — kérdezi Maurois és magasan felhúzza tömött, fehér szemüvegét — Mózes óta nagy és megoldatlan probléma. S talán mindörökké megoldhatatlan.

— En a zsidóság tragédiáját elsősorban abban látom, hogy a népek és kultúrák sohasem értékék jelentősége szerint. Vagy túlságosan lebecsülték, vagy — s ez a ritkább eset — érdemtelenül nagybő jelentőséget tulajdonítottak neki. Tagadhatatlan, hogy a zsidó tehetséges nép. De nem egyedülállóan tehetséges. A zsidó nem tehetségesebb, mint a francia, vagy az angol s így nem indokolt, hogy jobban gyűlöljék, mint a franciát, vagy az angolt gyűlölik mindazok (nem kevesen) akiknek érdeke francia, vagy angol érdekebe ütközik.

— A valóságban azonban a zsidót — ha gyűlölik — jobban gyűlölik, mint akár a franciát, akár az angolt. Ambár nem tudom, hogy ha a jelen pillanatban például valami világrengető katasztrófa következne, nagyobb tömeg francia kerülne a horogkeresztes Németország hatalmába, jobb dolga lenne-e, mint most a zsidóknak...?

Finoman mosolyog és tanáros, jellegzetes mozdulattal feltartja jobbkeze mutatóujját:

— Hogy miért gyűlölték a zsidót minden időben, minden nációnban a történelem folyamán? Van erre egy külön válaszom.

A zsidó végigcsinálta az egész világtörténelmet. Minden nemzeti és népi katasztrófánál jelen volt, kéznél volt. És a katasztrófákat kísérő oktan és céltalan dühkitöréseknek mindenkor legközelebbi és legkényelmesebb eszköze volt.

— Dehát ezek olyan dolgok, melyeket sokféleképpen lehet magyarázni és mégis megtörténhet, hogy egyik magyarázat sem helyes. A tény az, hogy zsidónak lenni nem vallást, nem is fajt, vagy nemzetet, hanem sorsot jelent. A zsidó egy sorsnak a viselője e földön s ezt a sorsot sokan, nemzsidók is vállalják. Én például ilyen szempontból Thomas Mann is hajlandó vagyok „zsidónak“ tartani.

— S mert a zsidóság nem valláshoz, nem nemzethez, vagy egy fajtához való tartozást jelent csupán, hanem mert zsidónak lenni sorsot, világnézetet és életvonalat jelent, kétszeresen, sőt sokszorosan megbocsáthatatlan a zsidóságtól való szökés. Vallást cserélni lehet, nemzetiséget is, de a sorsból való menekülés megbocsáthatatlan gyávaság.

Alkonyodott. Két csésze teát ittunk meg és rengeteg cigarettát szivtunk. A mennyezetig felsorakoztatott könyvespolcok szinte templomi áhítatot árasztottak. Szemben velem egy korrektül öltözött párizsi ur ült. Világhírű író és gazdag ember.

E beszélgetés után tudom, hogy több: hibátlan jellem.

Karl Erich Fröhlich (London)

Egyhetes tiltakozó sztrájkba lép a lengyelországi zsidó diákság a gettópadok bevezetése miatt

Egy neves lengyel író megbélyegzi a gettópadok bevezetését. A lengyelországi zsidóságra tiltakozása a zsidó diákság megbélyegzése ellen

Varsó, október 13. A 8400 főnyi lengyelországi zsidó egyetemi ifjuság elhatározta, hogy a gettópadok bevezetése elleni tiltakozás jeléül egyhetes sztrájkba lép és ezen idő alatt egyetlen zsidó diák sem vesz részt az előadásokon és nem lépi át az egyetemek kapuit.

A Zsidó Parlamenti Klub küldöttsége felkereste Swientoslavski közoktatásügyi minisztert, akinél tiltakoztak a zsidó diákság megalázására irányuló gettópadok rendszerének ellen. A miniszter válaszában mindössze arra szorított, hogy a kormány minden intézkedést megtett a főiskolák rendjének és nyugalmanak biztosítására és a kilengések megakadályozására. A diáksághoz intézett rádiószózatában is hangsúlyozta a miniszter, hogy a kormány nem fogja tűrni a rendbontásokat, a gettópadokról azonban nem tett említést.

A Zsidó Parlamenti Klub a zsidó diákság jogait védő bizottság kezdeményezésére konferenciát tartottak a lengyelországi zsidó szervezetek képviselői és élehszangú tiltakozó határozatot hoztak a gettópadok rendszere ellen. A konferencia által elfogadott határozati javaslat kijelenti, hogy gettópadok bevezetése a lengyel alkotmány nyílt megszegését jelenti, amennyiben arra irányul, hogy másodrangú polgárokká degradálja a zsidókat. Határozati javaslat elismeréssel adózik a zsidó diákságnak a zsidó nemzeti méltóság bitor védelmében tanúsított magatartásáért és felhívja a diákságot a harc folytatására.

A varsói egyetem zsidó alapítójának, Michael Wawelbergnek, a nagy zsidó filan-

thropnak fia emlékiratot intézett a lengyel közoktatásügyi minisztériumhoz, amelyben tiltakozik az egyetemi gettópadok bevezetése ellen. Wawelberg hivatkozik arra az egyezményre, amely apja és a közoktatásügyi minisztérium között jött létre 1919-ben és amelynek első pontja így hangzik: „A közoktatásügyi minisztérium kötelezi magát, hogy a kormány költségén fogja fenntartani és tovább vezetni a műegyetemet. Kötelezi magát továbbá, hogy semmilyen kivételes rendelkezést nem fog alkalmazni bizonyos nemzetiségek és felekezeti egyetemi hallgatói ellen, amennyiben azok lengyel állampolgárok.“

Miután kezdetben csak a varsói egyetemen és műegyetemen vezették be a gettópadokat, most már a többi főiskolák is sora életbeléptetik azt a rendszert, amely a zsidó diákság megbélyegzésére irányul. A varsói kereskedelmi akadémián például ugy osztották be a padokat, hogy keresztény diákok ne ülhesse- nek a zsidók mellé. A padokon kétféle felírás van. Az egyik: „Azon diákoknak, akik tagjai, vagy tagjai lehetnek a Bratnia Pomoc diák-egyesületnek.“ A másik: „Azon diákoknak, akik a zsidó diákkegyesületnek a tagjai, vagy tagjai lehetnek.“

A krakkói egyetemen még nem vezették be hivatalosan a gettópadokat, de a nemzeti demokráta önkényesen kényszeríteni akarták a zsidó diákokat, hogy a baloldali padokba üljenek. A zsidó diákok erre elhagyták a termet és meg várták az előadást tartó professzort. Ekkor azonban bezárták előttük az ajtót.

A vilnai egyetem természettudományi fakultásán is elűzték régi helyeikről a zsidó diákokat, akik állva hallgatták végig az előadásokat, mivel nem akartak gettópadokba ülni.

Waclav Rogovic, a neves lengyel író, nyílt levelet intéz a „Robotnic“ című szocialista lapban Zawadzki professzorhoz, a varsói egyetem rektorához, aki nagybátyja az irónak. Rogovic többek között a következőket írja: „A gettópadok bevezetése azt jelenti a nyugati világ számára, hogy Lengyelország nem tartózik többé a kulturális családijához. Ön volt az első, aki a kalandos nacionalista elemek nyomására bevezette a gettópadokat. Az ön szellemi szegénysége arra késztet, hogy kijelentsem, miszerint ezután nem tekintem magamat az ön rokonának. Mint lengyel, mint európai és mint független író mély felháborodásomnak adok kifejezést ön előtt.“

— Az új svájci-román fizetési egyezmény tárgyalása. Bukarestből jelentik. Pénteken román küldöttség megy Gernbe hogy új svájci román fizetési egyezmény kötéséről tárgyaljon. Bernből a delegáció Bécsbe utazik, ahol kereskedelmi egyezményt próbál létrehozni. A svájci-román egyezményt az új konvenció megkötéséig meghosszabbították.

Gyors borotválkozást biztosít a borotva krém

IBBS

Biztató előjelekkel folynak a próbák a „Rut kis kacsa“ zenés vígjátékból

Karácsony Benő, a kiváló erdélyi író finomművi zenés vígjátékából nagyban folynak a próbák a Davila Színház színpadán. Gróf László rendező az utolsó simításokat végzi a színészek máris megkapóan kialakuló játékán és a zenekarból vidámitóan hangzanak fel a pompásan sikerült versszövegekre írt zenei ütemek.

Ott voltunk a tegnapi délutáni próbán és az a feltétlen meggyőződés alakult ki bennünk, hogy a „Rut kis kacsa“-nak óriási sikere lesz. Karácsony Benő szatírája a remekbe készült dialógusokon át azzal a találó, jellemző erővel érvényesül, amely ennek az írónak minden regényét és novelláját annyira jellemzi. Karácsony Benő nagyon ért a mulattatáshoz, de ugyanakkor a mai társadalom kirívó félszegségeinek és otrombaságainak kigunyolásához is.

Az az érzésünk, hogy Karácsony Benő szerencsés kézzel egyeztetni össze a „Rut kis kacsa“-ban az egészen magas művészi nivót a szórakoztatás mesteri készségével. Szerencsésnek tartjuk azt is, hogy az énekszövegeket Nemes Ferencell, a pompás humorárol közismert fiatal újságíróval írta meg, aki ezeken a verseken keresztül nemcsak verselő készségéről, hanem karrirozó képességeiről is tanubizonyítást tesz.

A próbák menetéből joggal következtethetünk arra, hogy ezuttal színészeink is mesteri alakításokkal fogják emlékeztetése

teni a „Rut kis kacsa“ premierjét. Rengeg derű, közvetlenség, kedvesség árad úgy Solymosán Magda, mint Tompa Pufi játékból, de a többi szereplők is a legnagyobb ambícióval és szeretettel láttak hozzá, hogy a kitűnő író első színpadi megnyilatkozását a legteljesebb sikerre vigyék.

Schreiber Alajos muzsikája mindentől jól alkalmazkodik a versszövegek nemes szatírájához s emellett ritmusból, felfogásban is igyekszik eredetit és jellegzetesét adni. Gróf László rendezői tehetségének legjavával hozza ki a darabból mindazt, ami benne érték és nem tuzozunk, amikor azt állítjuk, hogy neki is oroszlanrészre lesz a „Rut kis kacsa“ előreláthatólag óriási sikerében.

— Megkezdtek a harmadik évnegyedrő szóló behozatali engedélyek kiadását. Bukarestből jelentik: A negyedik évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiosztása megkezdődött. Teljes kvótát ad minden állam számára, kivéve a következőket: Anglia, Csehszlovákia, Dánia, Németország, Portugália, Japán és Egyiptom, amelyek számára külön kimutatásokat készítenek. Németországból olyan cikketek is engednek behozni, amiket az előző évnegyedben nem engedélyeztek. Szíria és Palesztina számára az érvényben levő egyezményeknek megfelelően osztják ki a beviteli engedélyeket.

A kínaiak győzelmével végződött a japánok nagy sanghaji offenzívája

Ujabb angol tiltakozó jegyzéket inteztek Tokióba

Sanghaj, október 13. (Rador). A japán hadsereg egyik felelős megbízottja kijelentette, hogy a japán csapatok nem támadtak a sanghaji fronton október 9-én éjjel. Ennek dacára az illető kijelentése szerint Lotien-Liuhang körzetében élénk harcok dúlnak. Amikor ezen tegnapi közlést emlékeztették, a japán megbízott kijelentette, hogy csak órájartok tevékenységéről van szó. A Havas tudósítója azt a következtetést vonja le, hogy ezen ellentmondások arra utalnak, miszerint a japán offenzíva igen elkeseredett ellenállásba ütközött. A Liuhang körül utóbbi napokban lefolyt harcok ténylegesen rendkívül véresek voltak. A japán megbízott azon állítása, hogy nem indult ki offenzíva japán részről és hogy az állások változatlanok maradtak, megerősíteni látszik azt a tényt, hogy a kínaiak jelentékeny győzelmet arattak és arra kényszerítették a japán csapatokat, hogy visszatérjenek kiindulási pontjukra.

Egyidejűl sanghaji jelentés szerint Lilin kínai tábornokot elmozdították, amiért beleegyezett a kínai haderőnek a lotieni frontról való visszavonásába, anélkül, hogy erre kifejezett utasítást kapott volna a hadvezetőségtől. Lilin tábornokot hadbírósg elé állították.

Mint Tokióból jelentik, a smuljani fronton,

Észak-Kínában tegnap havazni kezdett. A hőmérséklet —10 fokot mutat. A mongol csapatok észak felől közelednek. A japánok folytatják előnyomulásukat Taiyuan felé, amely Shansi tartomány fővárosa.

Londonból jelentik, hogy a nankingi angol nagykövetség gépkocsija elleni légitámadással kapcsolatban Anglia újabb élehszangú tiltakozó jegyzéket intéz Tokióhoz, de ugyanakkor formális biztosítékokat is követel arra nézve, hogy jövőben hasonló eset nem fordul elő, mert a japán kormány az a magyarázatát, hogy félreértésről van szó, nem tartják kielégítőnek.

— VASUTI KEDVEZMÉNY A JOM HANOARRA. A ZsNSz központja ezúton közli az összes comunista ifjusági szervezetekkel, illetőleg a Jom Hanoaron résztvevő delegátusokkal, hogy a CFR 25 százalékos vasuti kedvezményt nyújt a J. H. résztvevőinek. A delegátusok Kolozsvárra egész jegyet váltanak, visszatérésüknél viszont féljegyet kapnak a Jom Hanoar vezetőségétől kapott igazolvány alapján. A Jom Hanoar programszerüen fog lezajlani október 17-én, vasárnap.

ben
ban szóló
Z T.
erdinand 11.
ota
aritikus helyzet-
kat, amelyek a
melkedéstől tart-
leteket halmoz-
eknek az értéke-
nem lesz lehet-
ddák vevői: a
kalkulálásánál
a pamutárak
o viszont a mai
em mer vásárol-
és áresésétől tart
rakozó álláspont
piac konszolidá-
ac helyzetének
természetesen a
hatását. A bel-
elyek amugy is
rak fluktuálását,
ési kalkulációt
hogy a kormány
felemelésével
annak a mester-
gyerekcipőkben
melésnek, amely-
vezetési a külföldi
ersanyag behozá-
pedig a hazai
hogy a pamut-
lyvezhessenek. Más-
ly fenyeget, hogy
k teemlése ese-
szöveket jelenle-
ok maradnak, a
s ismét verseny-
i piacokon.
rövidesen válasz-
esz a belöldi pa-
ak és felemeli a
ly esetben az or-
nehéz helyzetbe,
veszi azt a döntő
zai textilipar a
n jelentékeny há-
nemzetgazdasági
ében — feáldo-
pes belöldi pa-

kamamara hird-
omására hozzuk.
d cég Romániában
keres. A névjegy-
kedelmi és Iparka-
ken zárva lesz a
estből jelentik: A
skön és pénteken

észeti
nyek
ett elsőrangú Et-
ely ügynökei és
rszág gyógyszer-
ól be van vezetve,
estleg bizományi
jt. Megkeresések
ére a lapkiadóba.

gynökség
ve, utazók és ügy-
ára, valamint a fő-
ára, elvállal képvis-
raktárt) élelmisze-
kekben, előleget
ra. Megkeresések
igére a lapkiadó-
nek.

SPORT

Romania zsidó sportolóihoz

Testvérek!

A Makkabi Világszövetség végrehajtóbizottsága, lord Melchett diszelnök és Brodetsky professzor elnök részvételével az év augusztusában Zürichben ülést tartott. Az ülésen az összes országok Makkabi Szövetségeinek delegátusai, Romániából Robert Weinberg-Verea elnök, vettek részt.

A napirend legfontosabb pontja annak eldöntése volt, hogy a jövő év április 13-ára kitűzött III. telavivi Makkabiadát a zsidó ügyek mai állása mellett megrendezzék-e. A megjelent delegátusok a kérdést beható vita tárgyává tették, meghallgatták a technikai tanácsadók véleményét, a zsidóság vezető fórumainak véleményét is kikérték, majd egyhangulag a Makkabiada megrendezése mellett döntöttek.

A világ összes Makkabi Szövetségei igyekezni fognak, hogy a III. telavivi Makkabiada egy sportszempontból, mint külsőségeiben felel meg az eddigi sportvilágversenyeknek.

A palesztinai Makkabi, amelynek keretei az utóbbi években örvendően megduzzadtak, igyekezni fog a Makkabi Világszövetség vezető szerveit abban az elhatározásában segíteni, hogy a III. telavivi Makkabiada a zsidó nép méltó ünnepe legyen.

Az előkészületek szempontjából a Romániai Makkabi Szövetségnek is kötelessége, hogy minden erejét összeszedve elérje azt, miszerint Románia zsidó sportja a III. telavivi Makkabiadán méltó módon legyen képviselve és szereplésével Románia zsidó és nemzsidó sportközvéleményének örömet szerezzen. Eppen ezért nemcsak azoknak kell a Makkabiadára való előkészületekben segíteni, akik a zsidó sport világversenynél résztvesznek, de azoknak is, akiknek erre ezáltal nem lesz alkalmuk. A Makkabi Szövetségbe tartozó összes romániai zsidó sportegyesületek vezetői és tagjai kivétel nélkül elő kell mozdítsák, még anyagi áldozat árán is, hogy Románia zsidó sportja a jövő év áprilisában a romániai zsidó sport nívójának megfelelőleg demonstráljon a zsidó testkultusz fejlettsége mellett.

A technikai előkészületeken kívül az összes zsidó sportegyesület köteles tagjait kulturális szempontból is előkészíteni. A zsidó földrajz, történelem, a cionizmus eddigi teljesítményei, de nem utolsósorban a héber nyelv minimális ismerete nélkül zsidó sportolónak kevés keresni valója van a telavivi Makkabiadán.

Zsidó Testvérek, fejt a munkára!
Eredményes munkásságot kívánunk, zsidó testvéri üdvözléssel!

Chazak Veematz!
A Romániai Makkabi Szövetség
ekszekutívje.

A huszas nemzeti bajnokai mezőnyből vasnapra Kolozsvárnak nem jutott program

Cluj, október 13. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság huszas csoportjának áldásaira jellemző, hogy Kolozsvár vasnapra program nélkül maradt: mindkét kolozsvári csapat ugyanis idegenben játszik. Az egyetemi csapat Bucurestiben a Venus együttesével, a Victoria Aradon az AMTE csapatával játszik. A részletes program és a játékezők névsora a következők:

- Bucurestiben: FC Rapid—Olimpia, vezető Macian és Venus—Universitatea, Dordea.
- Aradon: Victoria—AMTE, Tica Iliescu.
- Bajánban: DUG—Kinizsi, Niculescu.
- Nagybányán: Phönix—NAC, Xifando.
- Petrosenyben: Jiul—Unirea Tricolor, Mi-livoi.
- Temesváron: Ripensia—Gloria, dr. Morar.
- Oseonoviban: Dragos Voda—Sportul Studentesc, Irimescu.
- Bassóban: ACFR—Juventus, Tope.
- Nagyváradon: Crisana—Vulturii, dr. Russu.
- B) liga: SGS—Prahova, Bucur Barsu.

GOND TALAN ELVEZETET,
mindenki vágyát biztosíthatják kizárólag
a csodálatos Brilliant-Extra-Primers
és Luxus-Silken-fineszt minőségek.

CAMT—CFR Simeria, T. Muntean (Arad), Törökvs—Rovine Grivița, Ceureanu, Victoria Soimii, Boldur, Mures—VDR, Sipos, Unirea MV.—Tricolor, Ciosa.

Kütföldön szerepelnek a román teniszézők a Balkán tenisztoán. Szalonikiból jelentik: Nagy érdeklődés mellett folynak Szalonikiben a tenisz Balkán-küzdelmek. Románia versenyzői győzelmet győzelemre halmozva, eddig minden ellenfelüket legyőzték. Az eddig lejátszott mérkőzések után a helyzet a következő:

Románia—Görögország 4:0.
Románia—Bulgária 1:0.
Görögország—Bulgária 1:0.

A román-görög mérkőzés részletei: Somogyi Klára—Lenos 6:3, 6:4, Caralulis—Arghiri 1:6, 8:6, 1:6, 6:3, 6:3, Berescu—Xidis 6:1, 3:6, 6:2, Caralulis, Schmidt—Stalos, Mantaroglu 1:6, 8:6, 3:6, 6:4.
A román-bolgár mérkőzés első küzdelmek: Schmidt—Jordanoff 6:3, 6:2, 6:3.
A görög-bolgár mérkőzés első küzdelmek: Arghiri—Tzankoff 6:4, 8:6, 6:2.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉS ZET

Az idei szezon első eredeti bemutatója: Rut kis kacsa, premier pénteken este

Karácsony Benó, Nemes Ferenc és Schreiber Alajos Rut kis kacsa című zenés vígjátékának előkészületei már a befejezéshez közelednek, pénteken este teljes pompájában, nagyszerűen összetanult, precíz előadásban kerül a kolozsvári közönség elé az idei szezon első eredeti bemutatója. A Rut kis kacsa hangulatos és romantikus szövegét Karácsony Benó írta, s a vígjátékhoz Nemes Ferencnek a Keleti Újság kitűnő munkatársának verseire szerzett gyönyörű muzsikát Schreiber Alajos a színház karnagya.

A Rut kis kacsa új teljes új díszletek készülnek, tehát kiállításban is egyik legszebb előadása lesz az idei szezonnak. Gróf László, a zenés vígjáték rendezője ugyancsak a legtejbesebb ambícióval készíti elő ezt a nagy si-

kerve számot tartó és maradandó emlékü darabot.

De a darab főszereplői Solymosán Magda, Harmath Jolán, Wojticzki Elvira, Miklóssy Margit, Czopán Flóri, Beness Ilona, Gróf László, Tompa Sándor, Csóka József, Réthelyi Ödön, Jenei János, Nagy István, Fülöp Sándor, Homm Pál, akik valamennyien kitűnő szerepet kaptak a Rut kis kacsaiban, szintén minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a Rut kis kacsa az idei szezon egyik legkimagaslóbb művészi és társadalmi eseménye lesz.

A Rut kis kacsa október 15-én, pénteken este kerül bemutatásra s egyelőre négy egymásutáni estén szerepel a színház játékkrendjén.

Az új színházi év tervei a Színházpártoló Egyesület előtt

— Az igazgató-tanács egyhangulag elismeréséről és bizalmáról biztosította a színház vezetőségét —

Cluj-Kolozsvár, október 13. A Kolozsvári Színházpártoló Egyesület igazgató tanácsa kedden délután ülést tartott, amelyen megjelentek Jelen Gyula dr. elnök, Bornemissa Elemémé báróné és Ováry Elemér dr. alelnökök, Grois László dr. ügyv. alelnök, Brutsy László, Darkó Akos dr., Ferencz József dr., Hexner Béla, Kopár Ceró dr., Szegő Imre dr., Tavasz Sándor dr., Tusa Gábor dr., Ujvárosy Miklós dr., Vékás Lajos dr. igazgató tanácsosok s a Thália r. t. képviseletében Kemény János br. elnök és Kádár Imre dr. művezető igazgató.

Jelen Gyula dr. elnök megnyitja után Kádár Imre dr. igazgató ismertette a színház ezidei tervei. Bejelentette, hogy a színház az előző évhez képest megszűnés nélkül tavaszig Kolozsváron fog játszani, ugyanahogy a színházi idény jóval hosszabb lesz a tavalyinál. A színházi együttes lényeges megnövelése ugyanezzel lehetővé teszi, hogy a társulat váradi és brassói kötelezettségeinek is turné alakjában eleget tegyen. Ismertette továbbá a színházi játékkrend tervezését és vázolta azokat a problémákat, amelyek megoldására várnak.

Tavasz Sándor dr. olvasta fel azután annak a bizottságnak jelentését, amelyet az Egyesület közgyűlése a színház múlt évi művészi mérlegének megvizsgálására kiküldött. A bizottság, amelynek tagjai Tavasz Sándor

dr., Tusa Gábor dr. és Vékás Lajos dr. voltak, részletesen megvizsgálta a színház igazgatójának a színházi idény időtartamára, beosztására, játékkrendjére, műsorának összeállítására, a színházról összetételére és szociális helyzetére vonatkozó adatait. A bizottság jelentése alapján Jelen Gyula dr. elnök az igazgató tanács egyhangú hejesítése közben állapította meg, hogy a színház örvendetes lendülettel folytatja kitűzött céljainak megvalósítását s mindenben megfellel azoknak a váratásoknak, amelyeket a Színházpártoló Egyesület a közviszonyok által támasztott nehézségek közepette a színház vezetőségével szemben támaszhat. Felkérte a színház vezetőit, hogy továbbra is az eddigi lendülettel irányítsák a színház működését a fokozatos fejlődés útján. A kiküldött bizottságnak lelkiismeretes és alapos munkájáért az igazgató tanács köszönetét fejezte ki.

A bizottság jelentését az igazgató tanács egyhangulag tudomásul vette.

Grois László dr. ügyvezető alelnök javaslatára ugyancsak egyhangulag kimondotta az igazgató tanács, hogy az elmúlt évada értékes művészi eredményeket felmutató munkásságáért Kemény János br. elnöknek és Kádár Imre dr. igazgatójának elismerését fejezi ki s őket további programjuk megvalósításában teljes bizalmáról biztosítja.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök fél 9: Egy pohár víz.
Péntek fél 9: Rut kis kacsa. (Karácsony Benó zenés vígjátéka. Zenéjét Nemes Ferenc verseire Schreiber Alajos szerelte. Eredeti bemutató! Főszereplők: Solymosán Magda, Harmath Jolán, Wojticzki Elvira, Beness Ilona, Czopán Flóri, Miklóssy Margit, Gróf László, Jenei János, Nagy István, Tompa Sándor, Csóka József, Réthelyi Ödön, Fülöp Sándor, Homm Pál, stb. Rendező: Gróf László. Díszletek: Rajnai Sándor és Kudelasz Károly. Tánccok: Tebán János. Premier bérlet 7. szám.)

Szombat d. u. 5: A romantikus asszony. (Olcso helyárrakkal.)
Szombat este 9: Rut kis kacsa. (Rendes bérlet 7. szám.)

Vasárnap d. e. 11: Tánase társulatának gyermekelőadása.
Vasárnap d. u. 3: Tánase revü.
Vasárnap d. u. 6: Rut kis kacsa.
Vasárnap este 9: Tánase revü.

SELECT MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap, hétfő, kedd: Alexandru grófnő. Korda Sándor filmremekje, az utóbbi évek egyik legszebb filmje, főszerepekben: Marlene Dietrich és Robert Donat.

A ROMAN OPERA MÜSORA:

Csütörtök, október 14 (matiné): Bajazzók és Babatündér balett.
Péntek, október 15: Lonjumeau postás.
Szombat, október 16 (iskolai matiné): Vig-özvegy.
Vasárnap, október 17 (matiné): Parasztbecsület és Bajazzók.
Hétfő, október 18: Vigözvegy.
Szerda, október 20: Zsidónő.
Péntek, október 22: Márhá.

URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Ki volt Sherlock Holmes? Mulatságos kalandokkal teli izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Hans Albers, Heinz Rüh-

APRÓ PRÓBÁK

Egyszeri közlésnél egy sőt 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbeli mellékelve van.

Zenénövendék leányomnak keresek zsidó családnál ellátást zongorahasználattal. Címek a kiadóba kérek.

Héberül tudó vallástaniót keresünk. Brák hitközség.

Kétszobás modern lakás november 1-ére kiadó. Str. Bratianu 49.

Szómebundák 3300 lejtől részletfizetésre is kaphatók. Atalakítások, galériázások a legújabb bécsi modellek szerint készülnek Bixen-spanner szörmeszalomban Regele Ferdinand 2. Szembe a kapuval az emeleten.

Gyáraknak és exportcégeknek egy szabaddalmazott, nélkülözhetetlen cikk bevezetéséhez keresek 50—100 ezer lejig készpénzt, vagy bankfolyószámlát magas kamattal, vagy utazói állás ellenében, mely legalább havi tízezer lejt jövedelmezhet. Ajánlatokat az Előd Erdélyi Bélyeggyűjtő: „Feld“, Cluj, Calea Regele Ferdinand 141.

Keresek 15-re bejáró szakácsnőt. Cím a kiadóban.

Sütyősen eladó fél hálószobabutor, íróasztal, könyvszekrény, székek, fallóra, sezlon, ágynemű, stb. Megtekinthető Str. Corches 10.

Butozótt szoba fűrdőszobahasználattal kiadó két fiatalembernek, esetleg fiatal párna. Gen. Poetas 23.

Keresek képzett gyermekgondozónőt tizenhárom éves gyermek mellé november elsejére. „Gyermekgondozónő“ jelígre a kiadóba.

mann, Hansi Knotek, Marieluise Cla-

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma utoljára: Öt világrész leghatalmasabb filmalkotása: Pearl S. Buck világhírű regényének filmváltozata: Az édes anyaföld. Főszerepekben: Paul Muni és Luise Rainer. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 2.30, 5, 7.30 és 9.30-kor kezdődnek. Monopol Metro Goldwin film. Előtte Fox journal.
Pénteken: Harcias hölgyek. Szenczácó zenés vígjáték. Tele a legragyogóbb helyzetkomikumokkal. Főszerepekben: Jean Harlow, William Powell, Myrna Loy.

MUNKÁS MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Gyilkosság a szalokocsiban. Izgalmas bűnügyi dráma. Fősz.: Charlie Ruggles és Una Merkel. II. Mont-Blank királya. Gyönyörű sportfilm. Fősz.: Brigitte Horny és a világhírű sibajnok: Sep. Rist. III. Journal.

Egzsztencia!
Oradeán a központban tizenöt éves jömeneteli

elektroipari- műszaki üzlet
és műhely eladó betegség miatt. Szerszám, műhely és üzletberendezés ötvenezer lej. Érdeklődéseket „Egzsztencia“ jelígre Rudolf Mosse Oradea továbbít.

STEINONIT

Winkler & Co., Hamburg
Az orvos urak tudomására hozzuk, hogy az A. GROZEA & Co. gyógyszerlerakata, Bucuresti, Str. Doamnei 21. megérkezett a STEINONIT készítmény, amely feloldja és kizsírja a

vese-, epe- és hólyagkőveket

STEINONIT engedélyezve az Egzsztügyi Minisztérium által 85195/937. sz. alatt. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Kívánatra megküldjük ismertető füzetünket.

HIR

TUDÓSÍTÓK FIGYELÉSRE!
bankéket, biztosítás, gyarapodás, kereskedelm köréből bszines riportokat, érdektovábbá minden szakmformációkat a szokásos honorárunk. PENZVI ECONOMIC Oradea, S cu 34.

Oktober 23 közházi szor

A cluji zsidó iparosok a 17-én, vasárnap délután 4 órával egybekötött teadélután a Regal Bar tulajdonosai, város zsidó társadalma, jótékonyceü rendezvényeszámban megjelenni szivesek.

A Goldmark Filharmonia testüi vonós és fuvós tagjai este 9 órakor összpóbat tagok pontos megjelenését.

Orvosi hír. Dr. Leitner orvos külföldi tanulmányutendelését ismét megkezdte, rendeléseit ismét megkezdte szám alatt.

Czelnai Eszter rövid tára érkezett és október 14-én sandwichtanfolyamot nyit, a sandwichek készítését tanít tanfolyamot egy cukászat étanfolyam követ. Jelentkezé és délután 5—7-ig a Fisz

— Idéges emberek gyomreggelizés előtt egy félp„Ferenc József“ keserűviz igen kellemes háziszor, anelrendez, az emésztést egész anyagcserét jótékony Kérdezze meg orvosát.

— A Haggibbor szezonján

A Cristal Palace igazgatók sportegyesület javára október délután 5 órai kezdettel rendezteadélutánját. A Haggibbor teadélutánjának emlékeibet mondanak, semhogy szmáltására. Nem lehet a Haggibbor Kfar Hamakká amin a multban, az idény népszerűségnek fognak örve az első rendezvény sikere ig

— Címe ménök lett a M párt elnöke, Bucurestiből jel a hazáért párt tagnap este e Gheorghe ménököt választ vezető elnöké két évi időrozást nyert, hogy a legszámára külön szervezet lésemmilyen körülmények közrészt venni a politikában.

— Orvosi hír. Dr. Kert marosszigeti orvos több hetgen tanulmányutjáról hazae Str. Gh. Sincai 35 alatt újbo

— Idősebb embereknel, rendeléses és fájdalom, 3—4 evokánál természetes keserűviz is meghozza a nor és a kielégítő anyagcserét s könnyebbülést biztosít. Kér

— Időpognózis. Emelkedetako, többnyire derült és szaknyugati szél, továbbbra mérséklet, a hegyvidékben es esők még Dobrudzsaiban és részeiben. Ma a fővárosban

1937_939 szám.

Zsidó Közkórház igazg

Pályázat

A cluji zsidó közkórház fenntartott „Sebestyén Dáv közkórház“ alulírott igazgató hírdet a kórházban 1938. január 3 (három) alorvosi és 2 vosi állásra.

Okmánymásolatokkal felegésőbb 1937 nov. 1-ig nyházigazgatóságához, ahol feltételek tárgyában felvilá

— Csakia oly pályázók ajánlyelembe, akik Romániában latra jogosító oklevéllel me Cluj, 1937 október 12.

Dr. F

HIREK

TUDÓSITÓK FIGYELMÉBE! A bankélet, biztosítás, gyáripár és a kereskedelem köréből beküldött eredeti, színes riportokat, érdekes jogeseteket, továbbá minden szakmából komoly információkat a szokásos tiszteletdíjjal honorálunk. **PENZVILÁG JURNÁL ECONOMIC Oradea, Str. Take Jonescu 34.**

Oktober 23 kórházi szombat.

A clujai zsidó iparosok agglomerációja javára 17-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélután rendeznek a Regal Bar tulajdonosai. Kérjük Kolozsvár város zsidó társadalmát, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

A Goldmark Filharmoniai Társaság értekezési vonós és fuvós tagjait, hogy csütörtök este 9 órakor összejövetelt tart, melyre kéri a tagok pontos megjelenését.

Orvosi hír. Dr. Leitner Fülöp gyermekorvos külföldi tanulmányútról hazatért, értekezését ismét megkezdte Str. Berthelot 10. rendeltetését ismét megkezdte Str. Berthelot 10. szám alatt.

Czelnai Eszter rövid tartózkodásra Clujra érkezett és október 14-én két napig tartó sandwichtanfolyamot nyit, amelyen a legújabb sandwichek készítését tanítja. A sandwichtanfolyamot egy cukrászat és egy hideg buffet tanfolyam követ. Jelentkezés: délután 11-12-ig és délután 5-7-ig a Fischer üvegüzletben.

Ideges emberek gyomor- és bélszájában reggeli előtt egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kisssz felmelegítve igen kellemes háziszser, amely a székletet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

A Haggibor szezonnyitó teadélutánja. A Cristal Palace igazgatósága a Haggibor sportegyesület javára október 17-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezt el műsoros teadélutánját. A Haggibor Kfar Hamakkabi teadélutánjainak emlékei sokkal többet mondanak, sem hogy szükséges lenne ezek méltatására. Nem lehet kétséges, hogy a Haggibor Kfar Hamakkabi teadélutánjai, amint a múltban, az idén is a legnagyobb népszerűségnek fognak örvendeni és ezt már az első rendezvény sikere igazolni fogja.

Clime mé'nök lett a hazáért párt elnöke. Bucurestiből jelentik: A Mindent a hazáért párt tegnap este egyhangulag Clime Georgehe mé'nököt választotta meg ügyvezető elnökévé két évi időtartamra. Elhatározást nyert, hogy a legionárius lelkészek számára külön szervezet létesítsenek, amely semmilyen körülmények között nem fog aktív részt venni a politikában.

Orvosi hír. Dr. Kertész József mártírszociológus orvos több hetes külföldi Röntgen tanulmányútról hazatérve értekezését Str. Gh. Sincal 35 alatt újból megkezdte.

Idősebb embereknél, kiknek székletéte rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3-4 evokánál természetes „Ferenc József” keserűvizet is meghozza a normális bélkiürülést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést biztosít. Kérdezze meg orvosát.

Időp'ognózis. Emelkedő légnyomás, váltakozó, többnyire derült égboltozat, enyhe északnyugati szél, továbbra is súlyos hőmérséklet, a hegyvidéken enyhe fagy, kisebb esők még Dobruzsában és Besarábia déli részében. Ma a fővárosban 14 fokot mértek.

1937. 939 szám.
Zsidó Közkórház igazgatósága, Cluj

Pályázat

A clujai zsidó közkórház egyesület által fenntartott „Sebestyén Dávid és Neje Zsidó közkórház” ahálított igazgatósága pályázatot hirdet a kórházban 1938. jan. 1-én elfoglalandó 3 (három) orvos és 2 (kettő) segédorvos állásra.

Okmánymásokkal felszerelt ajánlatok legkésőbb 1937. nov. 1-ig nyújthatók be a kórház igazgatóságához, ahol díjazás és egyéb feltételek tárgyában felvilágosítás is nyerhető.

Csakis oly pályázók ajánlatát vehetők figyelembe, akik Romániában orvosi gyakorlatra jogosító oklevéllel rendelkeznek.

Cluj, 1937 október 12.
Dr. Fenichel Mór s. k. íg. főorvos

Oktober 23. kórházi szombat

A kolozsvári Zsidó Kórházegyesület rendezte a kórházi szombatját ez évben október 23-án tartja meg, amikor Vajero hetiszakasz felolvasásához járuló hívek adományait a kórház kéri, nem magának, hanem a szegény betegeknek. Evtente egymillió lejre tehető az az összeg, amelyet a kórház készpénzben áldoz az ingyenes, vagy kedvezményes betegek ételmezésére, gyógyszerre és még sok másra, nem szólva az orvosok pénzben fel sem értékelhető ingyenes gyógykezeléséről. Ezzel az óriási anyagi és morális áldozatokkal szemben, amelyeket még megsokszoroz azzal, hogy a zsidó orvosok tanulási lehetőségeket nyújt, az Eszter-rend által a zsidó nőknél új kenyérkeresetet, elvárja a kórház, hogy ez alkalommal mindenki megtegye a kötelességét ezzel az áldásos intézménnyel szemben. Seregszemlét tart a kolozsvári Zsidókórház az ország minden hitközsége fölött kivétel nélkül, mert földrajzi helyzete és céljai minden hitközség intézményévé avatták és az ország minden részéből jönnek a kórházba.

A Kórházegyesület e hónapban ünnepli működésének tizedik évét és ez a jubileum a mostani komoly időkhoz mért formában lesz megünnepeelve azzal, hogy a kórház vezetősége az intézmény nagyszabású és minden tekintetben alapos kibővítéséhez fogott. Seregszemlét tart a zsidó betegsegítés intézménye és nem szabad hiányozzon se kicsiny, se nagy, mert a sok kicsiny bant tengerre dagad, mely a legnagyobb problémák leváltóját is könnyen hordozza a hátán, viszont a nagy adományok képesítik a zsidóságot oly jármű megépítéséhez, amely minden felkivánczó utasnak biztos járművet szolgáltat. A Kórházegyesület minden hitközséget felkér a szombat megtartására, minden barátját a kórházhoz az ügy érdekében propagandára, minden rabbit, hitközségi elnököt, hogy a jó példával járjon elől, szavakkal, tettekkel és akkor az átitó siker nem maradhat el. Erdély zsidósága a jubileárius egyesületnek elismerését és támogatását kell adja, melynek birtokában nyugodtan nézhet a második évtized elé, könnyű lélekkel vállalhatja magára a kórház kibővítésének nagy költségeit a szegény zsidó betegek érdekében.

Az erdélyi zsidó felekezet két központi irodája ez alkalommal meleg ajánlással fordult a fenhatósága alatt álló hitközségekhez és bizonyos, hogy ennek az ajánlásnak minden hitközség eleget tesz és még azok a kivételek sem lesznek ezuttal, amelyek a mondaszert megerősítik a szabályt. A zsidó szív ily kivételt nem ismer, a mai súlyos idők viszont megkövetelik, hogy a zsidóság egyedüli biztos mentőszárai, a saját erejéből alkotott intézményei, mindenkinek a fokozott támogatásában részesedjenek.

Eljegyzés. Leitner Mariskát Bistrița eljegyezte Wieder Sámuel Sighet. (Mindem külön értesítés helyett.)

Házasság. Alice I. Hirsch és Prof. Teofil T. Vescan házasságot kötöttek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Vajero hetiszakasz a szegény zsidó betegeké.

CEHOSLOVACA

fiókja: Cluj, I. G. Duca ueca 3. szám.

- az őszi és téli szezonra elsőrangú kivitelben férfi, női és gyermek ruházati cikkeket
- óriási választékban hoz forgalomba, ugyanolyan árk mellett, mint a bucuresti központ.
- ELEGANS ES TARTOS

Dr. Marton Ernő előadása Szatmáron. A szatmári Zs. N. Sz. vezetősége meghívta Marton Ernő dr-t, az Uj Kelet főszerkesztőjét, hogy tartson előadást Szatmáron. Az előadás a Kereskedelmi Csarnok nagytermében lesz, vasárnap este 9 órai kezdettel. Dr. Marton Ernő előadásának címe: „A Palesztinai Zsidó állam és egyéb aktuális zsidó problémák”. Szatmár zsidó társadalmát nagy szeretettel várja Marton Ernő dr. látogatását és előadását.

A konverzióra vonatkozó legújabb dekretörvény (f. évi okt. 12. 236. sz. Mon. Of.) magyarul Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandulul 24. Ara 2/1 vidékre 30 lej (postabélyegben is).

Tömeges nyugdíjazás a vasutnál. Bucurestiből jelentik: A CFR mintegy 300 korthatárt betöltött alkalmazottját nyugdíjaztatja.

ARAGAZ

az ideális fűtőanyag új szellemet hoz a háztartásba!

Az „ARAGAZ” könnyen és egyszerűen kezelhető, kényelmesen kezelhető és hallatlanul gyors, tiszta és higiénikus, mindezek a kitűnő tulajdonságok arra teszik alkalmassá, hogy minden háztartásban kedvelt fűtőanyaggá váljék.

Az „ARAGAZ” természetes gáz, mely nem mérgező hatású, nem robban és minden csővezeték és kőművesmunka nélkül, könnyen szerelhető, szag- és füstmentesen ég, konyhában, fürdőszobában ép úgy felhasználható, mint világítási célokra.

Fischer, S.A. Cal. Reg. Ferdinand 6.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

Az „ARAGAZ”-t raktáraink — amelyek részletes felvilágosításokkal mindig szívesen rendelkezésére állanak — acéltartányokban háztartásba szállítják.

RAKTÁR:

A pénzügyminiszter konfliktusa a cementkártyával. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint az ipar és kereskedelmi minisztérium több felszólítást intézett a cementkártyához a cement árának olcsóbbá tételére érdekében. A lap tudni véli, hogy a cementkártya választásában közli, hogy nem áll módjában olcsóbbá tenni a cementet. A kártya választást a legfeljebb kártyatámogatás, miután áttanulmányozta, a minisztérium elé terjeszti.

A Törénél ne feledkezzünk meg szegény beteg hittestvéreinkről.

Elhalasztották Tudor Bugnariu perének tárgyalását. A katonai törvényszék szerda délelőttre tűzte ki Tudor Bugnariu tanár és Balázs Katalin antifasiszta perének tárgyalását. Bugnariu néhány héttel ezeótt tartóztatta le a katonai ügyészség, ugyanakkor házkutatást tartottak úgy az ő mint a Balázs Katalin lakásán, ahol különböző iratokat foglaltak le, valamint egy irógépet is. Bugnariu tanárt letartóztatta a katonai ügyészség, míg Balázs Katalin szabadon bocsátotta, de mindkettőjük ellen eljárás indult. A tárgyalás csak a személyi adatok felvételéig jutott el, mert kiderült, hogy a beidéztet tanuk közül többen nem jelentek meg. Nem jött el Maniu Gyula volt miniszterelnök sem, aki a védelem tanuja lett volna. Bugnariu védelmében dr. Traian Rebreanu jelent meg. Balázs Katalin védője nem jött el a tárgyalásra. A tanuknak, valamint az egyik védőnek távollmaradása miatt Rebreanu védő kérte a tárgyalás elnapozását. A katonai törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott a védő indítványának és a tanuk beidézése végett elnapolta a tárgyalást.

TURISZTIKA

Az Erdélyi Kárpát Egyesület f. hó 17-én a következő kirándulásokat rendezte:

Autóbusz: Torockószentgyörgyi vár, Bedelói gerinc, Szolcsvai buvópatak. Vezető: Dr. Balogh Ernő. Indulás reggel 5 órakor. Részvételi díj: 120-130 lej. Felszerelés: melegruha és bakancs. Jelentkezési határidő: péntek este 9 óra.

Gyalog: Gorbóvölgy, EKE-forrás, Arpádcsuc, Bükk. Indulás vasárnap reggel 7.45-kor az egyesület str. Bratianu 24 szám alatti helyisége elől.

Jelentkezéseket elfogad és felvilágosítással szolgál a titkárság a hivatalos órák alatt. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

UJ KELET Legújabb hírek

Franciaország végleges állásfoglalása az olasz jegyzék ügyében az angol határozatoktól függ

Eden és Corbin tanácskozásai

Londoni jelentés szerint Eden és Corbin tegnapi találkozója alkalmával Corbin általában kijelentette, hogy ha az önkéntesek visszahívásának kérdését a benemavatkozási bizottság záros határidőn belül nem tudja elintézni, úgy Franciaország a pireneusi határok megnyitását kivül több tartalékos korosztály behívását is tervezi és egyéb intézkedéseket is tesz a földközítengeri viszonyok kiegyenlítésére.

Egyébként a párizsi reggeli lapokat tovább foglalkoztatja a földközítengeri nehézségek kérdése. A Le Figaro szerint ha Franciaországnak meg kell védenie a földközítengeri állásait, tegye meg anélkül, hogy engedélyt kérne rá. Az olaszok Majorca szigetén vannak, mert úgy akarták. A francia-angol erők tartásuk közben Minorcát, amíg minden rendbe jön.

A Donne Dieu szerint arról beszélnek, hogy a köztársaságiak engedélyvel csapatokat tesznek partra Minorcában. Nem hihető, hogy a valenciai kormány elmegy-e idáig, de az, hogy Mahon kikötőjébe több angol és francia hadihajó legyen küldhető nincs kizárva. Ezáltal Olaszországot meg lehet akadályozni a sziget elfoglalásában.

Az Excelsior szerint a római kormány csalódik, ha a francia és angol külügyminiszteriumok csendjét és hidegvérét a gyengeség és erélyhiány jelének venné. A Quai d'Orsay éppúgy, mint a Foreign Office egyformán nem akarnak kimerítették a békés lehetőségeket. Az idegen erők által Spanyolországban megszálalt stratégiai pontok légi és tengeri flottabázisok kérdése sokkal fontosabb Franciaország és Anglia számára, mint a valenciai, vagy salamancai kormányok fennhatósága alatti területeken lévő idegen önkéntesek gyorsabb, vagy lassabb eltávolítása. Ezért a francia és angol kormányok tartózkodnak attól a hibától, hogy procedurális okokból megszakítsák a tárgyalásokat, de szilárdan el vannak rá tökélye, hogy nem hagyják elhuzni a tárgyalásokat olyan kérdésben, amely létérdekeiket érinti.

Mint Rómából jelentik, a Stefani diplomáciai szerkesztője hangoztatja, hogy azok a tervek, amelyek a Pireneusok felüli határ megnyitására és Minorca szigetének elfoglalására vonatkoznak, úgy látszik egyelőre mérleltébb állásfoglalásnak adnak helyet. Igen valószínű, hogy Franciaország nem hoz végleges határozatot, mielőtt nem bizonyosodott meg afelől, milyen mértékben támaszkodhatik az angol szolidaritásra. H az csak erkölcsi természetű lenne, nem lenne elégséges az ismeretlen tényezőkkel teli politika bevezetésére. Többek között figyelembe kell venni Ciano gróf jegyzékének lojális biztosítékait arra nézve, hogy Olaszország részéről tiszteletben tartják a spanyol anyaország, szigetek és gyarmatok területi sértetlenségét és politikai függetlenségét.

Párizs, október 13. (Rador). Sztojadinovics ma felkereste Chautempsot, akivel hosszabb eszmecsere-t folytatott.

Jelentős köztársasági sikerek az aragoni fronton

Valenciai jelentés szerint az Aragon felső vidékén harcoló kormányerőknek sikerült elfoglalniuk a felkelők állásait Punta Cue-nál és Paco de Amunban. A vidék déli részeiben Jurre Fundat és Corte Tarpat vették be a köztársaságiak. A felkelők az északi arconval keleti körzeteiben előnyomultak Dagoig és Parresig. A déli frontszakaszokon ugyane vidéken a felkelők Tenna de Ujanig és Lomanesajog értek el. Az aragoni fronton vívott légiharcokban 7 felkelő vadászgépet lőttek le. Három olasz pilótát ejtettek foglyul. A felkelők csupán egyetlen kormányrepülőöt sikerült lelőniük.

A Havas saintjean de luzi jelentése szerint a határról érkezett hírek szerint a felkelők Aragonban nagyarányú előkészületeket tesznek.

Nagyszámu csapatot vonnak össze és sok hadianyagot szállítanak Jura és Terruel vidékére, ahol döntő ütközetre készülnek.

A Havas salamancai jelentése szerint több kormányrepülő tegnap este megpróbált bombákat dobni a városra, de a felkelők szembeszálltak velük és 24 kormánygépet lelőttek.

A felkelők bilbaói rádiójele az a hírt adta, hogy Companys lemondott a katalán kormányzóság elnökségéről.

A Stefani jelenti egyidejűleg Iruból, hogy 1200 bilbaói és santanderi spanyol, akik Franciaországba menekültek, visszatérnek Spanyolországba az iruni határon át. Az aszszonyokat, gyermekeket és aggokat a spanyol Vörös Kereszt és társadalmi szervezetek tagjai kísérik.

„Franco „57kodik” Spanyolország integrálása felett

A Havas jelenti Burgosból, hogy Spanyolország tegnap a „faj” napját ünnepelte, mely

alkalomból Franco tábornok méltatta a felkelő ifjúságot. Mindazon híreket, amelyek a spanyol felkelők közti ellentétekről szólnak,

— mondotta, a szabaddóművesek és nemzetközi kommunisták terjesztik. Ugyancsak ők találták ki az állítólagos sansebastiani szerződésről, a Baleári szigetek átengedéséről, vagy Spanyol-Marokkó eladásáról szóló híreket is. A különböző kormányoknak ne legyen gondjuk Spanyolországgal, amely egyedül is képes megvédeni területét. Spanyolország magának igényli egész területét és nem engedi meg, hogy felségjogaival spekulációt üzzenek.

Az angol minisztertanács Eden ismertette a francia álláspontot.

Londoni jelentés szerint az angol kormány ma minisztertanácsot tartott Chamberlain elnökletével a spanyolországi önkéntesek ügyé-

Szörme-divatban

divatszörmékben

Weisz Ernő

szücs vezet.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 12. szám.

Eredeti külföldi modellek.

nek kivizsgálására. Eden expozét tartott a helyzetről, amelyet az olasz elutasító válasz idézett elő.

A minisztertanács tudomására hozta továbbá azokat a közléseket, amelyeket Corbin francia követ tett előtte Franciaország álláspontjáról. Ezután kicserélték nézeteiket a kormány tagjai. A minisztertanács két óra hosszat tartott.

beszédnek, amelyet Hitler 1937 januárjában tartott és amelyben bejelentette, hogy a német kormány bármikor hajlandó sérthetetlen területnek elismerni Belgiumot. A belga kormány akkor köszönetet mondott ezen megnyilatkozásért és kijelentette, hogy hajlandó megemeltámadási szerződést kötni összeszomszédjaival. Németország megfogadta, hogy bármikor tiszteletben fogja tartani Belgium területét, kivéve olyan konfliktus esetét, amikor Belgium németellenes katonai akcióban venne részt.

A katonai akciók kérdése tisztázódott. Erre abban az esetben kerülne sor, ha a belga hadierők Németország ellen fordulnának, akár kereszttulvonulás, akár közvetlen támadás formájában. Végül magától értetődik, hogy a belga kormány tudomásul véve a német kormány deklarációját és méltányolván azt a szellemet, amely ezt a megállapodást diktálta, egy pillanatig sem vesztette el szem elől azokat a kötelességeket, amelyek reá mint a Népszövetség tagjára hárulnak. A hivatalos nyilatkozatnak végén hangsúlyozza, hogy nincs szó szerződésről, hanem egyoldalú német nyilatkozatról.

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero

„A zsidó háború” és a „Római Zsidó” után Feuchtwanger új könyve: „A hamis Nero”, új megrázó szenzáció. 410 lap, 132 kép. LEPAJE-nál, Cluj. Postán utánvétellel.

Legújabb sporthirek

Magyarország B) válogatott csapata amely október 24-én Bucurestiben, 26-án Aradon játszik, a következőkben állították össze: Csikós, Miskósi—Fekete, Pázmándi—Balogh—Szalai, Rökk—Sztancsik—Kisalagyi—Bihámi—Horváth.

A szatmári Bafkoccha csapata vasárnap Aurum csapatával játszik C) liga mérkőzésen. Vezetni a nagybányai Huniade Anton.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Royal slágermozgó

Ma, csütörtökön a közönség általános kérésére még egy napig:

„Az édes anyaföld”

c. világszenzáció fut visszavonhatatlanul.

Holnap, pénteken:

HARCIAI HOLGYEK

Szenzációs zenés vigjáték. Tele a legnagyobb helyzetkomikumokkal. Főszerepekben: JEAN HARLOW, WILLIAM POWELL, MYRNA LOY.

„Mi nem maradhatunk közömbösek, amikor a civilizáció nagy értékeit rombolják le”

Roosevelt tegnap rádióbeszédében ismételte meg a csikágói beszédében foglalt külpolitikai elveket

Newyork, október 13. Roosevelt elnök tegnap este a rádió mikrofonja előtt beszélt az amerikai kongresszusnak rendkívüli ülésére való összehívása alkalmából. A beszéd valóságos hitvallása az elnök politikai gondolatvilágának és válasza azoknak, akik bírálják a Rooseveltt által kidőgözött új gazdasági és társadalmi intézkedéseket, valamint, akik az Egyesült Államoknak nemzetközi politikai téren való teljes elszigetelődését követelik. Rooseveltt hangoztatta, hogy az Egyesült Államok állandó prosperitást akarnak, amely ne váljék más nemzetek kárára. Amerika egyetemes erőfeszítéseken alapuló békét akar, mely erő-

tesztésekben az összes békevágyó nemzeteknek ki kell venniük részüket. „Mi nem maradhatunk közömbösek, amikor a civilizáció nagy értékeit rombolják le. Nemcsak a magunk, de gyermekeink számára is kívánjuk a békét. Miattuk akarjuk, hogy a világ és Amerika civilizációja az emberiség többi részével való érintkezésből táplálkozzék. Azt akarom, hogy a mi nagy demokráciánk képes legyen megérteni, hogy nem jelenti a háború távlatát annak figyelmen kívül hagyása. A békét támogatni kell, nem csak kívánni” — fejezte be nagyszabású beszédét Rooseveltt.

Olaszország is hajlandó Belgium területi integritását biztosítani

Róma, október 12. A Giornale D'Italia ma cikkében sejtetni engedi, hogy Olaszország a maga részéről is nyilatkozatot fog tenni, amelyben biztosítja Belgium sérthetlenségét és területi épségét.

Egyidejűleg jelentik Brüsszlelől, hogy a kormány hivatalos jelentést tett közzé, melyben azt a levélváltást hozza nyilván-

nosságra, amely a német és belga kormányok között folyt le. A levélváltáshoz a következő hivatalos kommentárt fűzik:

„A német kormány közölte D'Avignon gróffal azon elhatározását, hogy mindenkorra tiszteletben fogja tartani Belgium sérthetlenségét és területi épségét. Ez a nyilatkozat egyenes következménye annak a

Szenzáció!

Davila Színház

1937. október 27-én, szerda este

Szenzáció!

Alpár Gitta

a világhírű énekesnő egyetlen hangversenye! Műsor: Opera- és operettáriák, filmslágerék. Jegyek elővételben a színház pénztáránál.

Taxa postala plătită in num. No. 224718/929.

10. Telefon: 11
Havonta 110,
évre 600, egészé-
földre: Havonta
félre 12, egészé-
detések díjszabás
KELET” a transil-
zsidóság egyetlen po-
ja. Cikkeink utányoi-
forrás megjelölésével ea.

Matvanezer lönyit herceg előtt. Lep

A ba

Alba-Julia, október 13. kiküldött munkatársától. városa ünnepi zászlódsz Closca és Crisan emlékm se alkalmából. Egész éjsz géli órákig sorra jöttek amelek ezrelv ontották megeket a városba. Egye gyéből tizezer küldött é hérvárra. A vendégeket a vizi az ünnepségek helys fenntartó fővizlát kitünd adatát a fővárosi rendörs vezetésével.

Reggel hét órakor Pop Sasu miniszterek személyi gíg a rendfenntartó közege felülvizsgálták a hozott in

Megérkezik a

Reggel ünnepi zajra es redt a város. Az uccákon nülök osztogatták Horia, C képeit és életrajzát. A ugyanekkor lázas izgalom utolsó előkészületek öfelsé sára. Pontosan kilenc órak állomásra a királyi vonat ron a kormány tagjai, Bal ropolita, Niculescu balázsá melin tábornok francia vez Miam, Shifu, Florescu, To sianu tábornokok, Cernat, g sági hivatal vezérigazgató megye prefektusa, valamint terek és a meghívott volt sorakoztak fel a királyi foga udvari kocsiból elsőnek B szállott ki, majd Mihály Hohenzollern Frigyes herceg mögötte. A királyhimmusz a ett lépett el az uralkodó előtt, majd Colbasi polgár léje és kenyeret és söt n tralkodónak.

— Felség — mondotta a Gyulafehervár dinasztiku Gossaga általam biztosítja f általan szeretetéről és meg daadásáról. Egyuttal azt k p órában történnék felséged mense az ígéretnék ezen a f

Ezután nemzeti ruhába öltö pett az uralkodó elé és ujított át. A pályaudvaron és fogadtatás után megalak enet, amely az I. G. Duca é ráy uccákon áthaladva, e mplomig haladt. Az utvonal lán több, mint haterer so t fel, akiknek sorait itt-ott letti mócok csoportjai szakít A vár bejáratánál alabárdos k örséget, Horia idejéből va n. Az uralkodót Miron Cris